

CARTES

JOSEPMARIA ESCRIVÀ DE BALAGUER

ALGUNS TRETS DE L'ESPERIT DE L'OPUS DEI

*Cré'ete ante los obitá'cul
gracia de d'ot no te r
lter! Inter medium mo
pertransibunt aqua — p
través de los montes!
i qué' i'importa que de
de recordar tu ac
elle q*

Josepmaria Escrivà de Balaguer

**Edició preparada per
Luis Cano**

Carta 6
(Volum de *Cartas II*)

© 2023 by Scriptor S.A.

© 2023 by Fundación Studium

Índex

[Sobre aquesta edició](#)

[Idees principals d'aquesta carta](#)

[Carta](#)

[La crida a col·laborar amb Crist](#)

[Alegria en el sacrifici](#)

[La filiació divina](#)

[Llum del món, al mig del món](#)

[Unió amb Crist mediador](#)

[El treball, realitat de la vida secular i mitjà de santedat](#)

[Contemplatiu al mig del món](#)

[Esperança i confiança en Déu: alegria](#)

[Afany de santedat al món](#)

[Vocació de tots a la santedat](#)

[Amor, font de llum](#)

[L'acció de l'Esperit Sant](#)

[Afany d'ànimes](#)

[La crida a l'Obra és per a tots els fidels](#)

[Llibertat, per respondre a la crida divina](#)

[La nostra labor és una gran catequesi](#)

[Llum cristiana](#)

[Naturalitat i humilitat personal i col·lectiva](#)

[Fomentar la pau i la unitat](#)

[El nostre esperit ens porta al respecte de totes les persones](#)

L'amistat instaura un clima de confiança

De la vida de l'Obra naixerà el curs jurídic

GLOSSARI

Sobre aquesta edició

En aquest llibre electrònic recollim una carta de sant Josepmaria sobre diversos aspectes de la vocació i de la missió de l'Obra, que s'atura especialment en la secularitat. Té data de l'11 de març del 1940. El seu intent és mostrar l'aspecte específic de l'esperit que predica i el seu arrelament en l'Evangelí, i la seva semblança amb la vida dels primers cristians, per aclarir després, com a conseqüència, les seves diferències amb altres vocacions i camins a l'Església. Recalca, sobretot, la secularitat de l'entrega a l'Opus Dei i altres trets que, en part, són comuns a totes les modalitats d'entrega cristiana, i en part propis, per la manera peculiar que tenen de viure's a l'Obra fundada per ell.

Està publicada amb el número 6 al llibre *Cartas II*, editat per Ediciones Rialp el 2021. Sant Josepmaria no va posar títol a aquestes cartes; el títol que té en aquesta edició és el que li van posar els editors de l'edició crítica.

Aquest document forma part d'un gènere literari particular de sant Josepmaria. No és un tractat: el seu estil s'assembla més al d'una conversa familiar que el Fundador manté amb els membres de l'Opus Dei de tots els temps. El to és semblant al que feia servir en les tertúlies amb persones de l'Obra, a les quals transmetia de viva veu l'esperit, la història i les tradicions de l'Obra.

Idees principals d'aquesta carta

Tracta sobre diversos aspectes de l'esperit de l'Opus Dei, que el Fundador exhorta a viure bé, i que vol presentar en la seva senzillesa genuïna. D'aquí les paraules *Sincerus est* que va voler posar com a incipit llatí.

Com succeeix en algunes de les seves cartes, sant Josepmaria va passant d'un tema a un altre, sense seguir cap esquema rígid i tornant de tant en tant sobre una cosa ja tractada, en «desordre aparent», com explica en una altra carta d'aquest volum.

Hi ha, tanmateix, un fil conductor. El seu intent és mostrar l'aspecte específic de l'esperit que predica i el seu arrelament en l'Evangelí, i la seva semblança amb la vida dels primers cristians, per aclarir després, com a conseqüència, les seves diferències amb altres vocacions i camins a l'Església. Recalca, sobretot, la secularitat de l'entrega a l'Opus Dei i altres trets que, en part, són comuns a totes les modalitats d'entrega cristiana, i en part propis, per la manera peculiar que tenen de viure's a l'Obra fundada per ell.

Per exemple, si bé la consciència de la mateixa filiació divina és essencial per a tots els cristians, sant Josepmaria ho recalcarà encara més, i ho assenyalarà com el fonament de la vida espiritual en l'Opus Dei (2a). També es pot dir que la missió de l'Obra és la mateixa que la de l'Església, ja que busca restaurar el món en Crist (2c), il·luminant la gent amb la llum de Déu (3b-3d), però, en el cas de l'Opus Dei, aquesta missió es concentra de manera especial en les ocupacions seculars (9a-9b). El membre de l'Opus Dei no es distingeix dels altres cristians corrents (9a-10c), i té l'afany de posar

Crist al capdamunt de les activitats humanes (12a-12c), prestant especial atenció al treball, que es converteix en una manera de santificació (13a-13d), i practicant un apostolat de persona a persona, en un clima d'amistat i de comprensió (14a-14b, 54a-55c, 64a-69b, 70a-72b). Tot això sustentat per una vida contemplativa, que porta a la “unitat de vida” (14c-16b) —a la coherència—, i assaonat per un esperit de llibertat característic (37c).

En diversos moments, sant Josepmaria parla de les contradiccions i les dificultats que l'Opus Dei ha trobat en el seu caminar per part dels qui no han comprès el que al Fundador li sembla un esperit senzill i diàfan (17c-20d, 43a-45b). Rebutja, sobretot, l'acusació de secretisme (56a-60b).

Com a rerefons de la seva exposició, hi ha l'horitzó de la identificació amb Crist (11a-11d) i la crida a portar l'Evangelí a tota la humanitat. Per a ell, aquesta tasca evangelitzadora es duu a terme per mitjà d'una amistat plena de comprensió, fomentant la unitat amb tots els homes i practicant una transigència tolerant amb les persones (54a-55c, 64a-69b, 70a-71c). Tot això presidit pel bon exemple (51a-53c) i completat mitjançant una exposició de la doctrina cristiana que intenta acomodar-se a la mentalitat dels oients (47a-48c).

Altres virtuts o característiques que sant Josepmaria esmenta com a especialment volgudes en l'Opus Dei són la humilitat (4a-4c), la unitat en el que és fonamental i la diversitat en el que és opinable (27a-27d), la pobresa (28a-28b), l'alegria i l'agraïment a Déu (29a-29c) i la sinceritat (61a-61c). Hi ha diverses referències també a la necessitat d'adequar l'esperit que està exposant a una fórmula jurídica que en reflecteixi adequadament la idiosincràsia (73a-75c).

[Torna al contingut](#)

Carta

[Sobre els trets característics de la crida a l'Opus Dei i de la seva missió evangelitzadora, al servei de l'Església; també designada per l'incipit *Sincerus est*; té data de l'11 de març del 1940 i es va enviar el 22 de novembre del 1966, tot i que hi ha notícies de la seva impressió el febrer del 1963].

1 L'esperit de l'Opus Dei és simple, càndid i genuí. Es fonamenta en la Sagrada Escripura, inspirada per Déu, que és infinitament senzill i que diu de si mateix que és el Déu veritable,^[1] que és veraç,^[2] que és la Veritat mateixa.^[3]

D'aquest esperit nostre, clar i lleial, us en vull recordar avui alguns punts, comentar-vos-en algunes característiques. Perquè el Senyor, filles i fills meus, en encendre en mi el viu desig de dirigir-me sovint a vosaltres, em fa comprendre molt bé aquelles boniques paraules amb què l'apòstol Pau parlava als gàlates: *filioli mei, quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis*;^[4] fills meus, sento dolors de part com si us tornés a infantar, i no els acabaré fins que Crist no quedi format en vosaltres.

Tant de bo sapigueu meditar i viure fidelment tot el que us escric, perquè es pugui dir de vosaltres el que també es va dir dels primers cristians: *tots, efectivament, van aprendre el que havien de fer; i no només ho van aprendre, sinó que van posar fervor en practicar-ho; i no només ho van practicar a les ciutats i al mig de les places, sinó als mateixos cims de les muntanyes*,^[5] a tot arreu.

2 És un esperit, el de l'Obra, que ens porta a sentir molt profundament la filiació divina: *carissimi, nunc filii Dei sumus*;^[6] estimats, ara som fills de Déu. Veritat joiosa que fonamenta tota la nostra vida espiritual, que omple d'esperança la nostra lluita interior i les nostres tasques apostòliques; que ens ensenya a conèixer, a tractar, a estimar el nostre Pare Déu amb senzillesa confiada de fills. Més encara, precisament perquè som fills de Déu, aquesta realitat ens porta també a contemplar, amb amor i amb admiració, totes les coses que van sortir de les mans de Déu Pare Creador.

El món, fills meus, les criatures totes del Senyor són bones. La Sagrada Escripura ens ensenya que, conclosa l'obra meravellosa de la Creació, acabats el cel i la terra amb el seu festeig esplèndid d'éssers,^[7] *Déu veié que tot el que havia fet era molt bo.*^[8]

Va ser el pecat d'Adam el que va trencar aquesta harmonia divina de la Creació. Però Déu Pare, arribada la plenitud del temps, va enviar al món el seu Fill Unigènit perquè restablís aquesta pau: perquè, redimint l'home del pecat, *adoptionem filiorum reciperemus*,^[9] fóssim constituïts fills de Déu, capaços de participar en la intimitat divina; i perquè així fos també possible a aquest home nou, a aquesta nova branca dels fills de Déu,^[10] alliberar la creació sencera del desordre i restaurar totes les coses en Crist,^[11] que les ha reconciliat amb Déu.^[12]

La crida a col·laborar amb Crist

A això, fills meus, hem estat cridats; aquesta ha de ser la nostra tasca apostòlica que, amb una espiritualitat pròpia i un asceticisme peculiar, s'enquadra meravellosament dins de l'única missió de Crist i de la seva Església.

El Senyor ens crida perquè l'itemem com a fills seus estimadíssims —*estote ergo imitatores Dei, sicut filii carissimi*,^[13] sigueu imitadors de Déu, com a fills seus estimats—, col·laborant humilment i fervorosament en el propòsit diví d'unir el que està trencat, de salvar el que està perdut, d'ordenar el que l'home ha desordenat, de portar al seu fi el que es descamina: de restablir la concòrdia divina de tot el que està creat.

3 Us repeteixo amb sant Joan: *videte qualem caritatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et simus*.^[14] Ens diem i som fills de Déu; germans, per això, del Verb fet carn,^[15] de Jesucrist, d'Aquell de qui es va dir: *in ipso vita erat, et vita erat lux hominum*,^[16] en ell hi havia la vida, i la vida era la llum dels homes.

Fills de la llum, germans de la llum: això som. Portadors de l'única flama capaç d'il·luminar els camins terrenals de les ànimes, de l'únic fulgor, en el qual no podran produir mai obscuritats, penombres ni ombres.^[17]

Et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt;^[18] la llum resplendeix en la foscor, i la foscor no ha pogut ofegar-la. El Senyor continua vessant esplendors sobre els homes, una lluminositat que és vida i escalf de misericòrdia, perquè Ell és caritat, amor;^[19] i se serveix de nosaltres com a torxes, perquè aquestes llums il·luminin les ànimes i siguin per a tothom font de vida, després d'haver creat i omplert la nostra del foc de les il·lustracions divines.^[20]

Filles i fills meus, de nosaltres depèn en part que moltes ànimes no es quedin ja en tenebres, sinó que caminin per camins que porten fins a la vida eterna. Per això, contemplant aquest panorama immens que ens ofereix la vocació, amb què el Senyor ha volgut graciosament honrar-nos, venen a la meva memòria les paraules, també de

l'apòstol Joan, que hem de repetir a tants homes: *a vosaltres, doncs, us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist. Us escrivim tot això perquè la vostra joia sigui completa.*^[21]

4 Convé que agraïm molt i sovint aquesta crida meravellosa que hem rebut de Déu, amb un agraïment real i profund, estretament unit a la humilitat, que ha de ser, en l'ànima de cadascú, la primera conseqüència d'aquesta llum comunicada per la misericòrdia infinita del Senyor: *quid autem habes quod non accepisti?*^[22] què teniu que no hàgiu rebut?

Però no només això: *si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est;*^[23] si afirmàvem que no tenim pecat, ens enganyaríem a nosaltres mateixos, i la veritat no estaria en nosaltres. En canvi, si som humils, si som veraços, les misèries pròpies de la debilitat humana i les dificultats que se'ns puguin presentar no seran mai un inconvenient perquè la llum i l'amor de Déu habitin en nosaltres. Només així obrarem com a fills fidels de la llum, objecte de la misericòrdia contínua de Déu i instruments eficaços de la seva voluntat.

Aquesta humilitat fomentarà en la nostra ànima, i irradiarà al nostre voltant, una gran confiança: *tenim prop del Pare un defensor, Jesucrist, que és just. Ell és la víctima que expia els nostres pecats, i no tan sols els nostres, sinó els del món sencer.*^[24]

Humilitat i confiança, fills meus, per dirigir la mirada cap al camí que Déu ens ha assenyalat, per comprendre'l rectament, per seguir-lo amb lleialtat. Una fidelitat així —rendida, entregada— ens donarà en tot moment la seguretat que veritablement hem trobat Jesucrist, que amb Ell estem complint la voluntat del Pare, que és veritable la nostra resposta filial a la vocació rebuda.

I sentim les paraules de Pau: *que, per la fe, faci habitar el Crist en els vostres cors, i així, arrelats i fonamentats en l'amor, sigueu capaços de comprendre, amb tot el poble sant, l'amplada i la llargada, l'alçada i la profunditat*^[25] d'aquest misteri: coneixerem, en totes les seves dimensions, el que és viure amb Crist.

Alegria en el sacrifici

5 No oblideu que la unitat de vida, que demana la crida a l'Obra de Déu, exigeix molt d'esperit de sacrifici i una gran abnegació. Estem en un camí diví, en el qual hem de seguir les empremtes de Jesucrist, portant la nostra creu, la Santa Creu!: i Déu Nostre Senyor espera que ens hi esforcem generosament, que ens sentim felicíssims, cooperant amb sacrifici perquè l'Obra es dugui a terme.

D'aquesta manera aconseguirem rompre molts camps de Déu que encara no han rebut la llavor de la salvació; vencerem moltes resistències dels que s'oposen a Jesucrist i a la seva Església —de vegades també, per desgràcia, la resistència d'alguns que es fan anomenar els seus amics—, que obstaculitzen la llibertat dels fills de Déu i la realització del seu Regne de caritat, de justícia i de pau; i vitalitzarem també, amb la labor lliure i responsable de cadascú, institucions humanes nobles i els ambients cristians que agonitzen.

Sí, fills meus, us asseguro que contribuïrem poderosament a il·luminar el treball i la vida dels homes, amb la resplendor divina que el Senyor ha volgut dipositar en les nostres ànimes. Però no oblideu que *qui afirma que està en ell ha de viure tal com Jesús vivia:*^[26] un camí que condueix sempre a la victòria, però passant sempre també a través del sacrifici.

6 No és el meu propòsit fer en aquesta carta una exposició detallada de les exigències principals de la nostra vocació.

Tanmateix, com que m'he deixat portar per sant Joan per parlar-vos de la necessitat del sacrifici en el compliment de la voluntat del Pare, permeteu-me que us recordi ara la doctrina que el mateix apòstol donava als primers cristians, desitjosos també de conèixer les obligacions de la seva vocació cristiana.

És un ensenyament que té tota l'actualitat autèntica i perenne de l'Evangeli, fet —per gràcia especial de Déu— més patent als nostres ulls, en virtut de la llum que ens posa en l'ànima el nostre sentiment profund de la filiació divina: *estimats, el manament que us escric no és nou, sinó antic: vosaltres el teniu des del principi. Aquest manament és la paraula que vau escoltar. Però, d'altra banda, el manament és nou, i es realitza tant en Jesucrist com en vosaltres, perquè la foscor es retira i ja resplendeix la llum veritable. El qui afirma que està en la llum, però odia el seu germà, encara està en la foscor. El qui estima el seu germà, està en la llum, i res no el fa ensopegar. El qui odia el seu germà, està en la foscor i camina en la foscor, i no sap on va, perquè la foscor li ha encegat els ulls.*^[27]

Camí d'amor és el nostre, fills meus. D'amor a Déu, el nostre Pare; de caritat fraterna sincera, constant i delicada. Sempre i en tot heu de viure la caritat, perquè també contínuament la caritat del nostre Pare celestial és vessada als nostres cors.^[28] Units en la caritat de Déu, *consummati in unum*,^[29] vivint el *mandatum novum*^[30] del Senyor, serem llum i escalf de Déu entre els homes, i forts com una ciutat emmurallada: *frater qui adiuvatur a fratre quasi civitas firma*,^[31] el germà ajudat pel seu germà és com una ciutat fortificada.

7 No em vull aturar a comentar-vos les meravelles de la caritat sobrenatural i de l'afecte humà veritable, que amb tanta delicadesa esteu vivint des del principi de l'Obra: no són poques les ànimes que han descobert l'Evangeli en aquest escalf cristià de la nostra llar, on

ningú no es pot sentir sol, on ningú no pot patir l'amargor de la indiferència.

Però no he de deixar de fer-vos present amb insistència que aquesta caritat de Crist, que ens apressa —*caritas enim Christi urget nos*,^[32]— ens demana un amor gran, sense limitacions, amb obres de servei^[33] a tots els homes: de qualsevol nació, llengua, religió o raça —sense fer distinció, dins de l'ordre de la caritat, de mires personals, temporals o de partit, ja que les nostres finalitats són exclusivament sobrenaturals—, perquè per tots ha mort Jesucrist, perquè tots puguin arribar a ser fills de Déu i germans nostres.

Així farem veure que la Santa Església —treballant nosaltres i ensenyant als altres a treballar fraternalment, lleialment, juntament amb tots els homes— és una realitat viva, que viu especialment pels seus sants, que no falten mai en alguna part d'aquest Cos Místic.

Amor sincer a tots els homes —manifestació necessària de l'amor que tenim a Déu—,^[34] i amor també al món on habitem, a totes les coses nobles de la terra, que són també objecte de l'amor de Déu.^[35] Oblideu, doncs, la vostra petitesa i la vostra misèria, filles i fills meus, i poseu els ulls i el cor en aquest riu cabalós d'aigües vives, que és l'Obra, que intenta contribuir eficaçment a fer que la humanitat s'ompli de caritat, d'alegria i de pau.

La filiació divina

8 Sent la filiació divina —com us recordava abans— el fonament segur de la nostra vida espiritual, procureu meditar sovint aquestes paraules de sant Pau: *tots els qui són guiats per l'Esperit de Déu són fills de Déu. Perquè vosaltres no heu rebut un esperit d'esclaus que us faci tornar a caure en el temor, sinó l'Esperit que ens ha fet fills i ens fa cridar: «Abba, Pare!».* Així l'Esperit mateix s'uneix al nostre esperit per donar testimoni que som fills de Déu. I si som fills, també

som hereus: hereus de Déu i hereus amb Crist, ja que, sofrint amb ell, serem també glorificats amb ell.^[36]

Són paraules que resumeixen com ha de ser el nostre tracte amb Déu Pare, en unió amb el seu Fill i amb l'Esperit Santificador, de cara a l'herència divina que ens espera, si sabem ser fidels a la tasca apostòlica que en aquesta terra —per la nostra vocació— ens competeix.

Postula a me, et dabo tibi gentes haereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terrae;^[37] demana-m'ho, i et daré els pobles per herència, posseiràs el món d'un cap a l'altre. Tenim, per això, el dret i el deure de portar la doctrina de Jesucrist a tots els ordres de la vida humana, ficant l'esperit del Senyor a tot arreu, divinitzant totes les tasques del món.

Tenim el dret i el deure d'apropar a Déu tot el que és criatura de Déu, obra de la seva Creació, sense violentar mai les exigències de l'ordre natural: perquè —diu sant Pau— *tot és vostre: Pau, Apol·ló, Cefes, el món, la vida i la mort, el present i el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu.*^[38]

Llum del món, al mig del món

9 Fills de la llum —dèiem— per ser llum del món. *Vosaltres sou la llum del món... Que brilli igualment la vostra llum davant la gent; així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel.*^[39] Llum del món, fills meus, vivint amb naturalitat a la terra, que és l'ambient normal de la nostra vida; participant en totes les tasques, en totes les activitats nobles dels homes; treballant-hi conjuntament, en la tasca professional de cadascú; exercint els nostres drets i complint els nostres deures, que són els mateixos drets i els mateixos deures que tenen els altres ciutadans —iguals a nosaltres— de la societat en què vivim. Però sempre lliures de tot

l·ligam, que pugui entorpir el compliment amorós de la voluntat de Déu.

Per això, hem de buscar contínuament —enmig de les nostres ocupacions seculares diàries— el tracte i la unió constant amb Jesucrist, de manera que aquest foc, que el Senyor ha encès en les nostres ànimes, no s'apagui mai ni es debiliti: ja que ha de ser veritat que els qui ens envolten notin que som llum de Déu, que il·lumina el món.

10 La nostra vida, per tant, és un compromís diví —que jo vull concretar en un simple contracte civil de treball: algun dia us ho explicaré—, que ens ajuda a viure, no els vots dels religiosos, sinó les virtuts cristianes, *lliures de l'esclavatge del pecat i esdevinguts esclaus al servei de Déu, doneu el fruit d'una vida santa, que us portarà a la vida eterna.*^[40]

El cristià, que se sap lliure, perd gustós la llibertat per amor a Jesucrist, per ser servidor dels seus germans els homes. Nosaltres estem convençuts que el nostre compromís d'amor amb Déu i de servei a la seva Església no és com una peça de roba, que es posa i es treu: perquè inclou tota la nostra vida, i la nostra voluntat —amb la gràcia del Senyor— és que la inclogui sempre. No hem d'aparèixer entre els homes com bestioles exòtiques, com un elefant blanc o una altra criatura rara, repugnant o meravellosa, que es porta dins d'una gàbia, despertant en les persones que la miren sentiments de curiositat, d'admiració o d'amargor.

Som iguals als nostres conciutadans; per això, *hem de viure sempre al carrer, sortir al carrer o, almenys, sortir a la finestra.* Tenim el deure de diluir-nos, de dissoldre'ns en la multitud com la sal de Crist en el condiment de la societat. Així, sense distinció de cap classe —perquè el nostre esperit peculiar no ho permet—, idèntics també en els afanys nobles del món als nostres parents, als nostres amics, als

nostres col·legues, farem veure a la gent que no pot viure només de les coses transitòries, perquè d'aquesta manera no serà feliç: li farem aixecar el cor i la ment al cel, i sentirà el goig de saber que la criatura humana no és una bèstia.

Llum i foc encès hem de ser —aquell foc que sempre cremarà a l'altar —^[41] per portar, segons les circumstàncies, els homes a Déu, responent a la crida de Jesucrist: *venite ad me omnes*,^[42] veniu tots a mi; o per portar Déu als homes, quan s'escolta el Senyor que diu: *ecce sto ad ostium et pulso*,^[43] mira, que soc a la teva porta i truco.

Però no ha d'oblidar el cristià veritablement gelós que s'ha de conservar enmig d'aquestes dues actituds, amb serenitat i amb equilibri, perquè si el Senyor diu: *ecce venio cito et merces mea mecum est*,^[44] vet aquí que vinc després, portant amb mi el premi, per recompensar cadascú segons les seves obres; també diu per sant Mateu que les ànimes li han de fer força.^[45]

En tenim prou amb recordar un passatge meravellós, després de la Resurrecció: el Senyor s'uneix en el camí a aquells deixebles que estan tristos i titubejants en la fe i, quan els ha obert el sentit de les Escriptures, arribats a Emmaús, fa com que se'n va. Cleofàs i el seu company, amb una manera de dir que té un no sé què ple de tendresa divina i humana, li pregunten: *mane nobiscum, quoniam advesperascit, et inclinata est iam dies*,^[46] queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar.

Unió amb Crist mediador

11 Si el Fill de Déu es va fer home i va morir en una creu, va ser perquè tots els homes siguem una sola cosa amb Ell i amb el Pare.^[47] Tots, per tant, estem cridats a formar part d'aquesta unitat divina. Amb ànima sacerdotal, fent de la Santa Missa el centre de la nostra

vida interior, busquem nosaltres estar amb Jesús, entre Déu i els homes.

La nostra unió amb Crist ens dona consciència de ser amb Ell corredeptors del món, per contribuir a fer que totes les ànimes puguin participar dels fruits de la seva Passió, i conèixer i seguir el camí de salvació que porta al Pare.

No deixaré de repetir-ho: per estar units amb Crist enmig de les ocupacions del món, hem d'abraçar la Creu amb generositat i amb gràcia. Sal de la nostra vida és la mortificació, filles i fills meus, que ha d'acompanyar delicadament, intel·ligentment, el nostre treball diari a fi de sostenir la nostra vida sobrenatural, de la mateixa manera que el batec del cor sosté la vida del cos.

Així demostrarem als altres homes, que viuen i treballen enmig de les realitats del món, el significat de l'oració sacerdotal de Jesucrist: *Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi... Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo. De mundo non sunt, sicut et ego non sum de mundo;*^[48] Pare sant, guarda'ls en el teu nom, el nom que m'has donat... No et demano que els treguis del món, sinó que els preservis del mal; ells no són del món, com tampoc jo soc del món.

12 Fills de la meva ànima, totes aquestes són idees que em van venint al cap —com us passarà també a vosaltres— quan, considerant la magnitud de la nostra tasca apostòlica enmig de les activitats humanes, intento retenir a la memòria, unides a les escenes de la mort —el triomf, de la victòria— de Jesús a la Creu, aquelles paraules seves: *et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum;*^[49] i jo, quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi.

Units a Crist per l'oració i la mortificació en el nostre treball diari, en les mil circumstàncies humanes de la nostra vida senzilla de cristians corrents, obrarem aquesta meravella de posar totes les coses als peus del Senyor, aixecat sobre la Creu, on s'ha deixat enclavar de tant d'amor al món i als homes.

Així, simplement, treballant i estimant Déu en la tasca que és pròpia de la nostra professió o del nostre ofici, la mateixa que fèiem quan Ell ens ha vingut a buscar, complim aquesta tasca apostòlica de posar Crist al capdamunt i a l'entranya de totes les activitats dels homes: perquè cap d'aquestes activitats netes no està exclosa de l'àmbit de la nostra labor, que es fa manifestació de l'amor redemptor de Crist.

El treball, realitat de la vida secular i mitjà de santedat

13 D'aquesta manera, el treball és per a nosaltres, no només el mitjà natural de subvenir a les necessitats econòmiques i de mantenir-nos en comunitat de vida lògica i senzilla amb els altres homes, sinó que és també —i sobretot— el mitjà específic de santificació personal que el nostre Pare Déu ens ha assenyalat, i el gran instrument apostòlic santificador, que Déu ha posat a les nostres mans, per aconseguir que en tota la creació resplendeixi l'ordre volgut per Ell.

El treball, que ha d'acompanyar la vida de l'home sobre la terra,^[50] és per a nosaltres alhora —i en grau màxim, perquè a les exigències naturals se n'uneixen d'altres clarament d'ordre sobrenatural— el punt de trobada de la nostra voluntat amb la voluntat salvadora del nostre Pare celestial.

Us dic una vegada més, fills meus: el Senyor ens ha cridat perquè, quedant-se cadascú en el seu estat de vida i en l'exercici de la seva

professió o ofici, ens santifiquem tots en el treball, santifiquem el treball i santifiquem amb el treball. És així com aquest treball humà que fem pot, amb sobrada raó, considerar-se *opus Dei, operatio Dei*, treball de Déu.

El Senyor dona al treball de la intel·ligència i de les mans de l'home, al treball dels seus fills, un valor immens. Actuant així, de cara a Déu, per raons d'amor i de servei, amb ànima sacerdotal, tota l'acció de l'home cobra un sentit sobrenatural genuí que manté unida la nostra vida a la font de totes les gràcies.

No es tracta —fixeu-vos bé com de lluny està tot això de l'anomenat esperit *clerical*— de temporalitzar la missió sobrenatural de Crist i de la seva Església: es tracta de tot el contrari, de sobrenaturalitzar l'acció temporal de l'home. Perquè estem plenament convençuts que tot treball humà legítim, per humil, petit i insignificant que sembli, pot tenir sempre un sentit transcendent: una raó d'amor, quelcom que parli de Déu i que porti a Déu.

14 Cal, doncs, mostrar als homes aquest camí senzill de santedat, que s'ofereix a tothom amb la simplicitat magnífica de les coses divines; i ho farem bé, si procurem començar a predicar aquesta doctrina amb l'exemple viu de la nostra labor personal intensa, feta amb desig de perfecció —amb la perfecció, també humana, més gran possible—, amb la perfecció que demana el que s'ha d'oferir a Déu.

Si exercim d'aquesta manera la nostra professió, si duem a terme així les nostres tasques al mig del món —aquest treball o *munus* de cadascú, que és ben conegut per tots—, aprendran de nosaltres els homes que és molt possible, també en les circumstàncies normals de la vida ordinària, fer realitat en la seva ànima el mandat que a tots ha dirigit el Senyor: *estote ergo vos perfecti, sicut et Pater vester caelestis perfectus est*,^[51] sigueu perfectes com ho és el vostre Pare celestial.

Complir la voluntat de Déu en el treball, contemplar Déu en el treball, treballar per amor a Déu i al proïsme, convertir el treball en mitjà d'apostolat, donar al que és humà valor diví: aquesta és la unitat de vida, senzilla i forta, que hem de tenir i ensenyar.

Contemplatius al mig del món

15 Ànimes contemplatives al mig del món: això són els fills meus en l'Opus Dei, això heu de ser sempre per assegurar la vostra perseverança, la vostra fidelitat a la vocació rebuda. I a cada instant de la nostra jornada, podrem exclamar sincerament: *loquere, Domine, quia audit servus tuus;*^[52] parla, Senyor, que el teu servent escolta.

En qualsevol lloc que siguem, enmig del rumor del carrer i dels afanys humans —a la fàbrica, a la universitat, al camp, a l'oficina o a la llar—, ens trobarem en contemplació filial senzilla, en un diàleg constant amb Déu.

Perquè tot —persones, coses, tasques— ens ofereix l'ocasió i el tema d'una conversa contínua amb el Senyor: el mateix que a altres ànimes, amb vocació diversa, els facilita la contemplació l'abandonament del món —el *contemptus mundi*— i el silenci de la cel·la o del desert. A nosaltres, fills meus, el Senyor ens demana només el silenci interior —apaivagar les veus de l'egoisme de l'home vell—, no el silenci del món: perquè el món no pot ni ha de callar per a nosaltres.

16 Sense aquest tracte fidel amb el nostre Pare Déu, al qual estem cridats per la nostra mateixa vocació, us puc assegurar que és molt difícil perseverar en l'Opus Dei. Per això, *sigui quin sigui el vostre treball, feu-lo de cor, pel Senyor i no pels homes, sabent que el*

Senyor us donarà en recompensa l'herència del cel. L'amo a qui serviu és el Crist.^[53]

Amb aquesta unitat de vida, amb aquest afany de contemplació al mig del món —al mig del carrer: a l'aire, al sol, sota la pluja—, no només us dominarà el desig de romandre en la tasca temporal, de no allunyar-vos de les realitats terrenals, sinó que us arrossegàrà l'afany apostòlic de penetrar valentament en totes aquestes realitats seculares, per desentranyar les exigències divines que contenen; per ensenyar que la fraternitat dels fills de Déu —la fraternitat humana té sentit sobrenatural— és la gran solució que s'ofereix als problemes del món; per treure els homes de la seva closca d'egoisme; per assegurar, alhora, la personalitat necessària i la llibertat veritable, *qua libertate Christus nos liberavit*,^[54] als que estan com dissolts en la massa; per a, en una paraula, obrir als homes els camins divins de la terra.

17 Ja veieu, filles i fills meus estimadíssims, a quins grans horitzons apostòlics ens porta la consideració d'aquests aspectes característics de la nostra espiritualitat, inserits tots en el fil comú de la filiació divina.

Heu d'estar molt agraïts a Déu, perquè ens ha donat aquesta espiritualitat tan sincera i senzillament sobrenatural, i alhora tan humana, tan a prop de les nobles tasques terrenals. És gràcia molt especial —llum de Déu, us deia—, que per la seva misericòrdia hem rebut i que amb fidelitat humil hem de transmetre a moltes altres ànimes.

Però tingueu en compte que, en no poques ocasions, aquesta espiritualitat i aquest asceticisme han costat i costen al vostre Pare i a alguns dels vostres germans haver de suportar la incomprensió, haver de sentir que es ratlla de bogeria —i fins i tot d'heretgia— el que és camí de Déu, i de bojós i heretges els que el segueixen.

18 Permet el Senyor que moltes vegades darrere de les obres de Déu hi vagi la incomprensió, i fins i tot la difamació i les persecucions, com darrere de la llum ve la foscor. Les promouen sovint gent *bona* amb molta ceguesa, que no volen saber res més que no sigui la seva rutina, la seva comoditat o el seu egoisme, que en la seva vida fugen de tota complicació.

I així, fins i tot en l'ambient eclesiàstic, entre tantes persones santes o —almenys— complidores del deure, se'n troben moltes d'altres sense zel, que són buròcrates de l'Església de Déu i fan l'efecte que no els importen les ànimes. Uns i altres no entenen els termes espirituals: quan se'ls parla, els semblen buits, no han intentat viure'ls.

Alguna vegada he pensat que, per poca que sigui la preparació que tinguin, s'havien d'adonar del deure greu que els ha d'apressar a demanar informacions, a escoltar a qui s'acusa, a estudiar-ne la doctrina: la doctrina que l'acusat proposa, i els fruits que dona.

Callo i callaré, mentre pugui callar: però sento clarament que la defensa de l'esperit de l'Obra és la defensa de la nostra amistat amb Déu, que ens diu: *ergo iam nos estis hospites et advenae, sed estis cives sanctorum et domestici Dei*,^[55] ja no sou estrangers o forasters, sinó ciutadans del poble sant i membres de la família de Déu.

19 Amb aquesta ceguesa o amb aquesta comoditat no poden comprendre que la llibertat —la llibertat personal— sigui el punt principalíssim de l'esperit de l'Obra de Déu; no poden comprendre que la major part de les vegades utilitzem el *jo*, fent-nos responsables dels nostres actes, i que rares vegades puguem dir *nosaltres*, perquè els altres germans nostres —els altres socis de l'Obra, diré millor— no tenen l'obligació de seguir el criteri determinat que tingui un membre de l'Opus Dei, en les coses temporals, ni en les teològiques

que l'Església deixi a discussió dels homes. Consola llegir en el Sant Evangeli aquell *neque enim fratres eius credebant in eum*,^[56] ni els seus germans no creien en ell.

Hi ha altres persones que, volent-nos fer pesar l'experiència dels seus anys vells, ens miren amb prejudici. Jo, en canvi, penso —i vosaltres amb mi— que el que és vell i el que és nou poden estar plens de vitalitat: el nen, el jove, l'home que ha entrat en la maduresa o en la vellesa, poden estar sans, igualment sans, de cos i d'ànima. I l'edat els porta a donar-nos consells —que no demanem— amb el *prejudici* i la *prudència* del que és vell, quan el que necessitem són oracions, comprensió i afecte.

Esperança i confiança en Déu: alegria

20 Tot això passarà; mentre lluitem en la nostra vida interior, en aquesta lluita ascètica que ens omple d'optimisme i d'alegria, de pau i d'esperança. I repetim aquelles paraules que eren per a mi una jaculatòria en els primers anys de la nostra Obra, una oració, si voleu, massa ingènua, però que és la mateixa que ens diu sant Joan que van fer els deixebles al Mestre: *nunc scimus quia scis omnia*.^[57]

Ara la continuo dient: *Déu en sap més*. Fills meus, *eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino: ut filii lucis ambulate*;^[58] en altre temps éreu tenebres, però ara que esteu en el Senyor sou llum. Viviu com a fills de la llum.

Davant de les contradiccions, sentirem Jesús que diu a Pau, i en Pau a nosaltres: *sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur*;^[59] en tens prou amb la meva gràcia. En la teva feblesa actua el meu poder. Per això em gloriaré sobretot de les meves febleses.

Podeu dir amb seguretat, amb humilitat i amb fortalesa, a aquests que ens denigren, les últimes paraules de l'Apologètica de Tertulià: *tal és la contradicció entre les obres divines i les humanes, que quan vosaltres ens condemneu, Déu ens absol.*^[60]

21 Tanmateix, aquesta *novetat* nostra, fills meus, és tan antiga com l'Evangelí. Des que Jesucrist va dir que Ell és *el Camí, la Veritat i la Vida*,^[61] i va convidar tothom a seguir-lo,^[62] va brollar amb força en l'ànima de molts fidels —des dels primers temps de l'Església— el desig de fer realitat la cerca de la perfecció traçada per l'Evangelí i practicada exemplarment pel mateix Jesucrist: vida de santedat personal i d'activitat apostòlica.

Així, l'autèntica espiritualitat de l'Evangelí va anar produint fruits abundants de santedat, en tots els ambients d'aquella societat pagana que envoltava els cristians de la primera hora. Són homes i dones que viuen sincerament la seva fe, i són, per tant, proselitistes; que treballen amb naturalitat entre els altres —si són ciutadans, com a ciutadans; si són esclaus, com a esclaus—; que practiquen una fraternitat exquisida i que es dediquen a Déu i a la difusió de la Bona Nova, en la mesura dels dons que cadascú ha rebut.^[63] El resultat va ser la cristianització de tota la societat pagana.

22 No van faltar des d'aleshores, al llarg dels segles, ànimes que han buscat seguir de prop l'exemple de Jesucrist: però, progressivament, van anar concentrant el seu esforç per viure —en l'exercici públicament professat— tres consells, que s'han fet tradicionals: la pobresa, la castedat i l'obediència, que van quedar tipificats així com a pilars ascètics d'un cert estat de vida, diferent del dels simples fidels.

D'aquesta manera es va delinear la condició pròpia de l'estat religiós que, en les seves diverses formes evolutives històriques, ha requerit

sempre —com a element substancial— una separació més o menys completa del món, de les tasques i de les activitats seculars.

Per a les ànimes que reben de Déu aquesta vocació, les ocupacions i els treballs temporals del simple cristià constitueixen un impediment, que s'ha d'abandonar —com a condició *sine qua non*—, per buscar la santificació mateixa —vivint la *vida de perfecció evangèlica*— i promoure la salvació dels altres des de fora del món, amb l'oració, la penitència i les obres d'apostolat compatibles amb aquest estat de vida.

Afany de santedat al món

23 Això no vol dir que no hi hagi hagut també altres ànimes que han intentat dedicar-se al compliment perfecte de la voluntat de Déu, sense apartar-se de les seves tasques ordinàries i de la condició i de l'estat de vida que tenien al món: n'hi ha hagut —ordinàriament aïllades— i l'Església, a algunes d'aquestes, les ha elevat als altars.

La immensa majoria d'aquestes ànimes, tanmateix, s'han mantingut en l'obscuritat, ha passat en silenci, inobservable, sense que gairebé es pugui saber fins a quin punt la seva vida santa ha estat exemple per a altres persones i ha contribuït a manifestar la santedat de l'Església.

Amb l'exemple d'aquestes criatures extraordinàries, ha quedat també com en una semiobscuritat —almenys pràctica— la doctrina clara que tots els batejats, fins i tot en la seva vida de treball normal al mig del món, poden santificar-se i s'han de santificar i ser llevat poderós de vida cristiana.^[64]

24 Hi ha ànimes generoses, homes o dones, que senten el desig de treballar amb totes les seves forces a la vinya del Senyor. No tenen, tanmateix, vocació religiosa; ni desitgen la *vida de perfecció*

evangèlica, però voldrien fer realitat, al mig del món i de la vida ordinària, els seus desitjos de *dedicar-se a buscar la perfecció cristiana i a exercir l'apostolat*.

Aquestes persones amb fam de perfecció saben que no falten ambients —que també són de Déu— tancats amb fronteres que un sacerdot o un religiós, per la naturalesa de la seva vocació, no pot traspasar. La descristianització progressiva de la societat moderna ofereix una prova eloqüent que la vida humana, les professions i les activitats socials, estan moltes vegades lluny de l'Església, i de les tasques pròpies de la gent *consagrada* al seu servei.

25 Doncs bé, filles i fills meus —com a part de la providència de Déu en la cura de la seva Església Santa i en la conservació de l'esperit de l'Evangelí—, des del 2 d'octubre del 1928, ha encomanat el Senyor a l'Opus Dei la tasca de fer ben patent, de recordar a totes les ànimes, amb l'exemple de la vostra vida i amb la paraula, que existeix una crida universal a la perfecció cristiana i que és possible seguir-la.

El que el Senyor vol és que cadascú de vosaltres, en les circumstàncies concretes de la seva condició al món, intenti ser sant: *haec est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra;*^[65] aquesta és la voluntat de Déu: que visqueu santament. Santetat amagada moltes vegades —sense brillantor externa—, diària, heroica: per corregir amb Crist, per salvar amb Ell les criatures, per ordenar amb Ell les coses humanes.

Déu es vol servir de la vostra santetat personal, buscada segons l'esperit de l'Obra, per ensenyar a tothom, d'una manera peculiar i senzilla, el que ja vosaltres bé sabeu: que tots els fidels, incorporats a

Crist pel baptisme, estan cridats a buscar la plenitud de vida cristiana.

Vocació de tots a la santedat

26 El Senyor ens vol instruments seus, per recordar pràcticament —vivint-ho també— que la crida a la santedat és universal en concret i no exclusiva d'uns quants, ni d'un estat de vida determinat, ni condicionada en general per l'abandonament del món: que qualsevol treball, qualsevol professió, pot ser camí de santedat i mitjà d'apostolat.

Aquesta és, fills, doctrina segura, llum de Déu. Doctrina que difícilment podrà ser entesa pels qui no conceben la perfecció cristiana ni la contemplació fora de l'estat religiós; però que està fonamentada en la Sagrada Escripura i en la Tradició de l'Església, confirmada per l'experiència que ens proporciona contínuament, malgrat la nostra petitesa humana, la vida de l'Opus Dei.

27 L'Obra té un fi exclusivament sobrenatural; per això, és part del seu esperit la llibertat personal de cadascun dels seus membres; i, per això també, no excloem ningú del nostre treball, no excloem cap ànima que vulgui venir a compartir els nostres afanys, encara que no tingui la nostra fe.

No hi ha, ho sabeu bé, cap absolutisme possible dins de la nostra família espiritual; es van prenent totes les precaucions per evitar aquest mal, de manera que el govern sigui col·legial. Tanmateix, dins de l'Opus Dei, en les coses fonamentals no hi haurà cap disgregació viable, no hi haurà *opinions*; estem *consummati in unum*:^[66] tenim un breu denominador comú, que és la doctrina de l'Església i, dins d'aquesta, l'esperit característic de l'Obra i la manera peculiar d'exercir l'apostolat al mig del carrer, buscant la santedat personal i la de tots els que ens envolten; i un numerador amplíssim, un mar

sense vores, d'acord sempre amb la geografia i el temps, en el qual les diverses opinions són i seran constantment prova de bon esperit, manifestació patent que —en l'Opus Dei— no hi ha tirans ni esclaus.

El Senyor ens ha donat prou llum per comprendre una cosa, que està en la història dels homes: el que ha estat esclavitzat, generalment després es fa dèspota. Tanmateix, a l'Obra, hi ha un ordre, hi ha de ser; si no, el nostre Opus Dei no podria ser instrument per servir les ànimes, per servir l'Església, per ser fidel al Magisteri del Romà Pontífex.

Però aquest ordre, viscut amb una docilitat voluntària extremada i amb llibertat, és —crec que m'entendreu— una *organització desorganitzada*: per això, repeteixo de nou, en l'aspecte temporal i en el teològic que no és de fe, sí que les opinions són admeses i respectades, com una manifestació sana de bon esperit.

28 Tres característiques més té l'Obra: amb l'alegria, l'amor al treball i l'amor a la pobresa. A Déu li donarem el millor, al culte diví —que exercim, d'ordinari, en petits oratoris— consagrarem amb esforç una atenció, que faci impossible que li dediquem el sacrifici de Caín: quan un home regali a la dona estimada, com a mostra d'afecte, un sac de ciment i tres barres de ferro —us tinc dit—, farem nosaltres el mateix amb Nostre Senyor, que està al cel i als nostres Tabernacles.

La nostra pobresa, fills meus, no ha de ser clamorosa pobrissalla; la nostra pobresa està oculta per un somriure, per la neteja del cos i la neteja del vestit i, sobretot, per la neteja de l'ànima. No esperem —per tant— una lloança a la terra, però no oblidem les paraules de sant Mateu: *Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.*^[67]

Per això hem de viure sempre el que és natural, en l'home, amb sentit sobrenatural. Per això podrem fer divines les coses de la terra.

Per això, per a nosaltres no és un sacrifici acceptar la nostra vocació: no és sacrifici, perquè sabem que és una prova d'elecció i d'amor: *redemi te, et vocavi te nomine tuo, meus es tu.*^[68]

29 Així es podrà dir de nosaltres el que el salmista diu del Senyor, Redemptor nostre i Model nostre: *exultavit ut gigas ad currendam viam*, sent nosaltres tan petits, *a summo caelo egressio eius et occursus eius usque ad summum eius*; radiant com un atleta que es llança a la cursa, surt d'un extrem del cel i volta fins a l'altre; *nec est qui se abscondat a calore eius*,^[69] res no s'escapa de la seva escalfor.

I en veure les meravelles que el Senyor ja està començant a obrar per les nostres mans, en tantes criatures que a nosaltres s'apropen, no tindrem la temptació de l'orgull, perquè en el fons del cor ressonarà aquell versicle del salm: *Tu es, Deus, qui facis mirabilia: notam fecisti in populis virtutem tuam*;^[70] tu, el Déu dels prodigis, revelaves als pobles el teu poder.

Per tant, *nolite itaque errare, fratres mei dilectissimi: omne datum optimum, et omne donum perfectum, desursum est, descendens a Patre luminum, apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio*;^[71] tot el que rebem de bo, tot do perfecte, ve de dalt, baixa del Pare de les llums. En ell no hi ha canvi ni ombra de variació.

Amor, font de llum

30 Quan visqueu tota aquesta doctrina, de vegades no n'hi haurà prou amb parlar, tindreu necessitat de cantar per amor, com aquests joves que van de ronda; però vosaltres fareu cobles d'amor humà al que és diví, i us sentireu com aquelles criatures de les quals parla Ezequiel, per representar els evangelistes del Senyor: *ibant et revertabantur in similitudinem fulguris coruscantis*;^[72] caminareu pel món, donant llum, com atxes enceses que espurnegen foc.

L'Esperit Sant fa que la nostra Mare, l'Església de Jesucrist, realitat viva i sempre actual —moderna i antiga—, trobi contínuament en la fidelitat el dipòsit ric i ben guardat que li ha estat confiat, les energies necessàries per renovar la seva joventut i per trobar la manera de transmetre, segons els temps —adaptant-se al llenguatge dels homes, comprenent-ne la mentalitat— el missatge cristià a totes les ànimes: *nova et vetera, dilecte mi, servavi tibi*;^[73] tenim a les portes els fruits saborosos, vells i nous: els he reservat per a tu, estimat meu!, es llegeix al Càntic dels Càntics.

I en l'Evangelí, hi ha escrit que *omnis scribe doctus in regno caelorum similis est homini patrifamilias, qui profert de thesauro suo nova et vetera*;^[74] tot mestre de la Llei que s'ha fet deixeble del Regne del cel és semblant a un cap de casa que treu del seu tresor coses noves i coses velles.

31 El nostre esperit és així, vell com l'Evangelí —us he escrit sempre— i, com l'Evangelí, nou; la naturalesa mateixa de la nostra vocació, la nostra manera de buscar la santedat i de treballar pel Regne de Déu, ens fa parlar de les coses divines en el mateix llenguatge dels homes, tenir els mateixos costums saludables que ells tinguin, compartir la seva mateixa mentalitat recta; veure Déu —diria— des del mateix angle, secular i laical, des del qual ells es plantegen, o es poden plantejar, els problemes transcendents de la seva vida: no ser mai un model glacial, que es pugui admirar, però no estimar.

Venim, doncs, a recollir amb joventut el tresor de l'Evangelí, per fer-lo arribar a tots els racons de la terra. Però no venim a *revolucionar* res. Bevem el bon vi anyenc de l'autèntica doctrina catòlica,

respectant i estimant tot el que el Senyor ha promogut al llarg de tants segles, en servei de la seva Església Santa.

L'acció de l'Esperit Sant

32 *Spiritus ubi vult spirat, et vocem eius audis, sed nescis unde veniat aut quo vadat;*^[75] el vent bufa allà on vol; en sents la remor, però no saps d'on ve ni on va. Aquesta ha estat la vida meva —ho escric amb emoció i amb agraïment al meu Déu, adonant-me que soc un pobre pecador— des de fa molts anys: molt de temps abans que el Senyor, vessant gràcia abundant —em trobava llavors sol, amb l'únic bagatge dels meus vint-i-sis anys i del meu bon humor—, em cridés clarament a treballar en la seva Obra, amb una vocació ben definida.

L'Obra està tirant endavant a base d'oració: de la meva oració —i de les meves misèries— que als ulls de Déu força el que exigeix el compliment de la seva Voluntat; i de l'oració de tantes ànimes —sacerdots i seglars, joves i vells, sans i malalts—, a les quals jo recorro, segur que el Senyor les escolta, perquè resin per una intenció determinada que, al principi, només sabia jo. I, amb l'oració, la mortificació i el treball dels que venen al meu costat: aquestes han estat les nostres úniques i grans armes per a la lluita.

Així l'Obra es va —així s'anirà— fent, creixent, en tots els ambients: als hospitals i a la universitat; en les catequesis dels barris més necessitats; a les llars i als llocs de reunió dels homes; entre els pobres, els rics i la gent de la condició més diversa, per fer arribar a tothom el missatge que Déu ens ha confiat.

33 Una missió que l'Obra s'ha llançat a complir rectament, amb generositat, sincerament, sense subterfugis ni mecenatges humans, sense recórrer —valgui l'exemple— al salt continu a la cerca del sol que més escalfa o de la flor més rica i vistosa: el sol és al nostre

interior i la labor es fa —com ha de ser— al carrer, i es dirigeix a tothom.

En aquests anys del començament, m'ompló de profunda gratitud cap a Déu. I ahora penso, fills meus, en tot el que ens queda per recórrer fins a sembrar en totes les nacions, per tota la terra, en tots els ordes de l'activitat humana, aquesta llavor catòlica i universal que ha vingut a escampar l'Opus Dei.

Per això, em continuo basant en l'oració, en la mortificació, en el treball professional i en l'alegria de tots, mentre renovo constantment la meva confiança en el Senyor: *universi, qui sustinent te, non confundentur;*^[76] no s'enduran un desengany els qui esperen en tu.

Afany d'ànimes

34 Fills meus, us demano que us uniu sempre i de continu a les meves intencions, omplint-vos també de confiança, mentre us disposeu a continuar treballant amb joventut renovada per l'expansió de l'Obra: *qui replet in bonis desiderium tuum, renovabitur ut aquilae iuventus tua;*^[77] perquè Déu Nostre Senyor farà realitat fecunda els desitjos que ha posat als nostres cors, i serà sempre robusta i jove la nostra tasca espiritual a la terra.

El Senyor espera de vosaltres i de mi que, joiosament agraïts per la vocació que la seva bondat infinita ha posat en la nostra ànima, formem un gran exèrcit de sembradors de pau i d'alegria en els camins dels homes, de manera que aviat siguin innumbrables les ànimes que puguin repetir amb nosaltres: *cantate Domino canticum novum; cantate Domino omnis terra;*^[78] canteu al Senyor un càntic nou, canteu al Senyor arreu de la terra.

Els fills de Déu en la seva Obra, sentint i vivint sincerament la filiació divina, units pels llaços forts de l'amor fratern, podrem fàcilment ser —ja us ho he dit— una *organitzada desorganització* apostòlica al món, una transfusió contínua de la força vital cristiana en el torrent circulatori de la societat.

35 El Senyor vol que, sols, amb l'apostolat personal de cadascú, o units a altra gent —potser allunyada de Déu, o fins i tot no catòliques, ni cristianes—, planegeu i dugueu a terme al món tota classe d'iniciatives serenes i boniques, tan variades com la faç de la terra i com el sentir i el voler dels homes que l'habiten, que contribueixin al bé espiritual i material de la societat i es puguin convertir per a tothom en ocasió de trobada amb Crist, en ocasió de santedat.

En qualsevol cas, el gran mitjà del qual disposeu per fer una forma d'apostolat o una altra —cadascú pel seu compte, o unit amb altres ciutadans— és el vostre treball professional. Per això us he repetit tantes vegades que la vocació professional de cadascú de nosaltres és una part important de la vocació divina; per això també, l'apostolat que l'Obra fa al món serà sempre actual, modern, necessari: perquè mentre hi hagi homes sobre la terra, hi haurà homes i dones que treballin, que tinguin una professió o un ofici determinat— intel·lectual o manual—, que estaran cridats a santificar, i a servir-se de la seva labor per santificar-se i per portar els altres a tractar Déu amb senzillesa.

El vostre treball, el vostre apostolat —que haurà de ser necessàriament molt proselitista, com el dels primers cristians— atraurà persones amb ganes de treballar, amb fermesa, amb nervi, amb esperit robust, constants més que brillants, audaces, sinceres, amb amor a la llibertat i —per això— capaces de viure el nostre lliurament; capaces de ser, en la seva vida, en el seu treball, Opus Dei. I això, encara que no hagi passat mai per la seva ment —moltes

vegades perquè viuen en la gentilitat— la possibilitat de ser feliços en amistat amb Déu, i de portar una vida de *dedicació* i de servei.

La crida a l'Obra és per a tots els fidels

36 Nombrosos són, bé ho sabeu per experiència personal, els camins de la misericòrdia divina. A l'Obra ha d'arribar gent de totes les nacions, de totes les races i de totes les llengües; joves i vells, celibataris i casats, sans i malalts: cadascú a ocupar el lloc que té assignat per la Voluntat de Déu, cadascú a aprofitar l'oportunitat —la gràcia especialíssima— que la bondat de Déu Nostre Senyor li ofereix.

Pensant en aquest camí amb gust de cristiandat primitiva, que Déu ha suscitat per renovar de manera tan admirablement senzilla els miracles de la gràcia en la vida de tantes ànimes, gaudeixo rellegint a poc a poc el que escrivia sant Justí, meravellat com estava davant del poder admirable de l'Evangelí.

Els que abans ens complaiem en la dissolució —diu—, ara abracem només la castedat; els que ens lliuràvem a les arts màgiques, ara ens hem consagrat al Déu bo i ingènit; els que estimàvem per sobre de tot els diners i l'augment dels nostres béns, ara el que tenim ho posem en comú i en donem una part al necessitat; els que ens odiàvem i matàvem els uns als altres i no compartíem la llar amb els que no eren de la nostra raça, per la diferència de costums, ara, després de l'aparició de Crist, vivim tots junts i preguem pels nostres enemics i intentem dissuadir els que amb odi injust ens persegueixen, a fi que, vivint conforme als bonics consells de Crist, tinguin bona esperança d'assolir, juntament amb nosaltres, els mateixos béns que nosaltres esperem de Déu, sobirà de totes les coses.^[79]

37 Qualsevol podrà ser de l'Obra, si Déu el crida; la seva vocació no ha de comportar cap canvi d'estat i, per tant, cap mudança exterior. Cadascú que quedarà al lloc que ocupa al món, amb el seu treball, amb la seva mentalitat, amb els seus deures d'estat, amb els seus compromisos professionals, amb les seves obligacions per a la col·lectivitat, i amb les seves relacions socials: perquè totes aquestes relacions són mitjans per a la seva labor apostòlica de cristià.

L'Obra de Déu li donarà el seu peculiar esperit sobrenatural —el seu asceticisme específic— i la formació doctrinal adequada, a fi que es pugui santificar i realitzar el seu Opus Dei precisament *en i a través* d'aquestes mateixes realitats humanes.

Però dins d'aquesta unitat necessària d'esperit i de formació, cada membre de l'Obra actua al món —en les seves activitats temporals, de caràcter professional, cultural, polític, social, etc.—amb plena llibertat i, per tant, amb responsabilitat personal: una responsabilitat completa i exclusiva, que cadascú assumeix, com a conseqüència lògica de la llibertat absoluta d'opinió i d'acció, dins dels límits de la fe i de la moral de Jesucrist.

38 El fet teològic i apostòlic de l'Obra és, doncs, tan peculiar, i tan divers del naixement d'una vocació religiosa i de la condició de vida que aquesta vocació porta implícita, que segurament ningú —que vulgui ser admès a l'Opus Dei— hauria pensat abans lliurar-se a Déu en l'estat religiós, ni marxar al seminari. Amb raó podem, per això, afirmar que no apartem ningú de cap d'aquests altres camins.

L'Obra no té, no ha de tenir, tot i que els volem per als altres, seminaris menors ni escoles apostòliques, en què les mares, plenes de bons desitjos —de desitjos sants—, porten els seus fills des de molt petits, per veure si, vivint en un mitjà especialment apte, pot calar en ells la vocació sacerdotal o la vocació religiosa.

Els que demanen l'admissió a l'Obra —com que ja tenen edat més que suficient—, ho fan amb un coneixement clar del lliurament personal que suposa la crida a l'Opus Dei, i de la missió apostòlica peculiar que han de dur a terme.

Sol·liciten ser-hi admesos, després de madurar les coses a poc a poc i lliurement; prenen la decisió en consciència, amb capacitat responsable i amb coneixement de la seva llibertat per decidir-se o no, després de comprendre els deures que adquireixen en acceptar la crida específica de Déu a la seva Obra.

Llibertat, per respondre a la crida divina

39 No hi ha ningú més interessat que nosaltres mateixos en el fet que vinguin a l'Opus Dei només els qui tinguin veritablement aquesta vocació divina específica, i es vulguin lliurar i perseverar amb llibertat plena: perquè aquesta és la millor garantia que, amb l'ajuda de la gràcia de Déu, seran eficaços.

Alhora, bé sabeu que és propi del nostre esperit veure amb alegria que sorgeixen moltes vocacions per als seminaris i per a les famílies religioses. És més, donem gràcies a Déu, perquè no poques d'aquestes vocacions brollen com a fruit de la labor de formació espiritual i doctrinal que duem a terme entre la joventut: en encendre cristianament l'ambient que ens envolta, en fer-lo més sobrenatural i més apostòlic, es promou lògicament, per a totes les institucions de l'Església, un nombre més gran d'ànimes.

40 Amb especial cura procedim així, quan es tracta de vocacions a l'estat religiós. Des del primer moment de la fundació de l'Opus Dei, he vist l'Obra com una institució en la qual els membres no poden ser religiosos, ni viure *ad instar religiosorum* —a la manera dels religiosos—, ni ser equiparats als religiosos de cap manera.

I això, no per falta d'afecte als religiosos, que estimo i venero amb totes les meves forces; tant, fills meus, que puc repetir amb absoluta sinceritat, referint-me a aquestes ànimes, les mateixes paraules de sant Pau als fidels de Filipis: *testis enim mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in visceribus Iesu Christi*;^[80] Déu és testimoni de com us enyoro a tots, per l'amor entranyable que us té Jesucrist.

Venerem i respectem profundament la vocació sacerdotal i la religiosa, i tota la labor immensa que els religiosos han fet i faran en servei de l'Església: per això no seria bon fill meu qui no tingués aquest esperit.

Però, ahora, repetim que la nostra crida i la nostra labor —perquè són una invitació a quedar-se al món, i perquè les nostres tasques apostòliques es fan *en i des de* les activitats seculares— es diferencien totalment de la vocació i de la labor encomanada als religiosos.

41 Us heu lliurat al Senyor amb la condició precisa de no canviar d'estat —de no ser religiosos, ni persones assimilades als religiosos—, de quedar-vos al mig del món en perfecta comunió de vida i de tasca amb els altres fidels del poble de Déu, iguals a vosaltres.

El treball que posem per obra, la mentalitat i els mitjans amb què el duem a terme, les circumstàncies en què el fem, i la formació i l'asceticisme específics que ens preparen per a aquesta labor, són coses que no es troben en el plantejament teològic i jurídic de l'estat religiós.

42 És molt diversa també la nostra tasca de la que ordinàriament fan altres seglars, en associacions o moviments de tipus variat, promoguts més o menys directament per la Jerarquia ordinària de l'Església, o per ordes o congregacions religioses.

Són associacions o moviments en què no s'exigeix una dedicació plena a l'exercici de l'apostolat; amb un vincle feble, gairebé inexistent o pràcticament nul, que uneix ben poc els membres a l'associació; amb una falta també de profunditat —no necessiten res més—, de rigor i de continuïtat en la formació ascètica i doctrinal, que de fet —d'altra banda— no es pot dir que els és indispensablement necessària per a les seves finalitats.

Però, encara que tinguessin totes aquestes coses, els faltaria sempre aquesta unió íntima i total entre la labor professional i la labor apostòlica que caracteritza fonamentalment la vocació específica i les exigències ascètiques específiques dels socis de l'Obra; que té com a conseqüència pràctica que ni l'Opus Dei ni els seus membres no necessitin diners de ningú, ja que se sostenen amb el fruit del treball professional, tot i que —en canvi— a les obres apostòliques que duem a terme, els serà indispensable per al seu bon desenvolupament la col·laboració generosa de gent catòlica o no, que amb la seva oració, el seu treball o els seus diners enforteixin l'eficàcia.

43 En arribar a aquest punt, em sembla oportú comentar-vos en concret algunes de les raons que poden explicar —no justificar— l'actitud de certes persones, que potser no intenten entendre el nostre camí o que es mostren incapacitades per entendre'l. Així, encara que sigui d'una manera una mica negativa, quedaran més patents certes afirmacions que defineixen la nostra espiritualitat i la nostra tasca apostòlica.

Els qui estan acostumats a lloar el que és artificial, a recrear-se amb les coses rares o falses, i a ignorar la bellesa de les que són precioses i genuïnes —troben més boniques les flors, si no són naturals: qui no ha sentit dir, com a *lloança* d'unes roses fresques i fragants, que boniques que són, semblen de drap!?!—, no podran descobrir fàcilment en les obres apostòliques el que és fruit, meravellós però

senzill, de la gràcia de Déu, de la seva providència ordinària i del treball humà esforçat i noble.

Si estan habituats a fer labor amb espectacle, amb soroll —amb abundància de focs artificials—, aquesta disposició d'ànim, que potser dura diversos segles, els pot haver format una consciència peculiar, una mentalitat que els fa ineptes per veure —no per creure: es palpa— que els altres no fan ús de maneres postisses ni de secretismes, que procedeixen amb tota senzillesa i naturalitat, ingènuament i, per tant, humilment.

44 Si són superficials i estan acostumats a desvirtuar, amb lleugeresa i desconsideració, el sentit legítim que, en determinades vocacions específiques, poden tenir elements respectables, però no essencials per a la cerca veritable de la perfecció cristiana —colors i formes d'hàbit, cerimònies llargues i solemnes, cordons, corretges, crucifixos en bandolera o sobre el pit, medalles a la vista, etc.: signes en què amb certa freqüència es manifesta un cert classisme, lamentat en més d'una ocasió per l'Església—, donant-los una importància capital, aquestes persones, dic, se sentiran mogudes a dubtar de la presència d'un veritable camí de santedat si noten la falta absoluta d'algun d'aquests elements tradicionals.

I en el nostre cas, fills meus, falten tots; ni tan sols hi ha, ni hi ha d'haver, una sigla per al nom de l'Obra, senzillament perquè no tenim res a veure amb l'estat religiós: som ciutadans corrents, iguals que els altres ciutadans.

Si ignoren el que significa la *dedicació* completa a una labor *professional* seriosa, a la ciència profana, estaran molt lluny de poder valorar l'abast i l'envergadura del treball apostòlic que Déu demana als socis de l'Obra i la manera que tenen de dur-lo a terme.

Si estan habituats a servir-se de l'Església per a les seves finalitats de vanitat personal, a manar sense fre, a atropellar, a voler-se maneflejar en tot, per principi seran enemics de qualsevol labor en què se'ls limitin justament els desitjos de dominar, perquè consideraran que s'atempta contra la seva autoritat i potser també contra els seus interessos econòmics.

45 No ens pot estranyar tampoc, fills meus, encara que sigui dolorós comprovar-ho, que hi hagi qui inconscientment formi el contorn natural d'aquestes persones, a les quals acabo d'al·ludir, i es deixi portar per llocs comuns —que cal enderrocar, perquè limiten, i condicionen, l'acció divina i la vitalitat de l'Església— i per prejudicis, que neixen de l'error, de la falta de doctrina.

Aquestes altres persones, a les quals ara em refereixo, encara que siguin honrades, no aconsegueixen veure la rectitud i la legitimitat d'un horitzó d'aspiracions nobles tan obert davant dels seus ulls com el que ofereix l'Obra; encara que siguin bones, no resisteixen el martelleig de la informació unilateral o equivocada, portada per gent aparentment respectable; encara que siguin incapaces de fer el mal, no fan el bé, per por dels poderosos; encara que siguin llestes i fins i tot doctes, no perceben l'eficàcia del servei a Déu i a la seva Església que es desenvolupa en la seva presència, ni la doctrina teològica que el sustenta, ni la norma jurídica que requereix.

46 Tot això, filles i fills meus, no importa gens. Si he volgut fer un incís per al·ludir a aquestes dificultats, és només perquè el fet de considerar-les ens ajuda —per contrast— a perfilar millor els trets característics del nostre esperit. Fora d'això, reseu amb confiança filial en el nostre Pare Déu, disculpeu-los a tots, i espereu.

Quan el Cel jutgi arribada l'hora, farà que obrim —en l'organització de l'apostolat a l'Església— el curs pel qual ha de discórrer aquest riu

cabalós que és l'Obra, i que en les circumstàncies actuals no té encara un lloc adequat en el qual assentar-se: serà una tasca àrdua, penosa i dura. Caldrà superar molts obstacles, però el Senyor ens hi ajudarà, perquè tot en la seva Obra és Voluntat seva.

Reseu. Viviu units a la meva oració contínua: *Domine, Deus salutis meae: inclina aurem tuam ad preces meam.*^[81] Digueu amb mi: Senyor, Déu, salvador meu, escolta la nostra pregària. Sense que us falti mai la convicció profunda que les aigües passaran a través de les muntanyes: *inter medium montium pertransibunt aquae.*^[82] Són paraules divines: les aigües passaran.

Mentrestant, traieu el propòsit de posar en pràctica, com vaig fer jo, la invitació que vaig recollir fa poc a Burjassot, durant uns dies de predicació a un grup d'universitaris —alguns sou ja fills meus— que es preparaven per millorar la seva vida cristiana. A sobre d'una porta, vaig rellegir amb gust una inscripció que deia: *cada caminant que segueixi el seu camí.* Això és el que hem de fer nosaltres, esforçar-nos cada vegada amb més afany a conèixer bé el camí específic, al que Déu Nostre Senyor ens ha portat, i a seguir-lo fidelment.

La nostra labor és una gran catequesi

47 En aprofundir en el coneixement de la nostra vocació, en considerar el valor i les possibilitats d'aquesta manera peculiar nostra de portar el missatge evangèlic als homes, salta a la vista, filles i fills meus, que —sent així i treballant així— l'Obra sencera equival a una gran catequesi, feta de forma viva, senzilla i directa a les entranyes de la societat civil.

Veritablement, bona falta està fent aquest apostolat doctrinal, fins i tot en grups socials i en països de vella tradició cristiana, on la ignorància religiosa creix dia a dia. Bé es podria dir que l'enemic més

gran de Déu —perquè s'estima Déu després de conèixer-lo— és la ignorància: origen de tants mals i obstacle gran per a la salvació de les ànimes.

El que ens narra l'Esclusura —*ni tan sols hem sentit a dir que hi hagi un Esperit*—^[83] és el retrat viu encara de la manca de doctrina clara en la ment de molts homes, de molts cristians; de persones poc instruïdes i d'altres que tenen fama de savis, en les ciències humanes; d'homes amb prestigi, en la seva professió, o que exerceixen labors de govern.

I amb la ignorància brolla la confusió, fomentada, a més, amb tots els mitjans de difusió oral i escrita —mitjans ràpids, capil·lars—, pels enemics de l'Església o per persones imprudents, a través d'iniciatives, expressions i costums, aparentment innòcues, però que inclouen l'error o porten a l'error.

48 Igual que l'ajuda als que estan malalts, als que són pobres, és una almoïna material, l'ajuda als que tenen pobresa de doctrina és també almoïna: almoïna, caritat espiritual, que hem de distribuir oportunament, a mans plenes.

Cal donar doctrina, per ofegar el mal en abundància de bé. La veritat no pot ser un article de luxe.^[84] Cal sembrar abundantment entre els fidels la bona doctrina, la doctrina segura —amb el convenciment que el que proposa el Magisteri com a veritat de fe es mantindrà incommovible—, i deixar i ensenyar la llibertat sobre el que és opinable.

Sembrar, fills meus, amb claredat, sense ambigüïtats; perquè no podem permetre que imperi l'escepticisme pràctic: la veritat és una. Amb *do de llengües* —us acostumo a dir, recordant amb goig la vinguda de l'Esperit—,^[85] que sap acomodar-se sempre a la condició, a la capacitat i a la formació del que escolta, i que és fruit de la

preparació oportuna del que parla, i de l'amor i de la fe amb què dugui a terme aquesta tasca apostòlica. [\[86\]](#)

49 Al desig que teniu de millorar contínuament la vostra formació, al vostre afany d'aprendre, l'Obra hi correspon proporcionant-vos, en la mesura i en la forma que requereixen les circumstàncies personals de cadascú, un coneixement exacte del dogma i de la moral, de la Sagrada Escripura i de la litúrgia, de la història i del dret de l'Església; de manera que pugueu elevar més fàcilment al pla sobrenatural els coneixements humans, i convertir-los en instrument d'apostolat.

Però heu d'adquirir també la preparació professional adequada — cadascú la que és pròpia de la seva ocupació en la societat, de la seva ocupació pública intel·lectual o manual—, per poder dur a terme amb eficàcia aquest apostolat de la doctrina, a través de les vostres activitats personals, del vostre treball ordinari.

Difícilment es podrà santificar el treball si no es fa amb perfecció també humana; i, sense aquesta perfecció humana, difícilment —per no dir de cap manera— es podrà assolir el prestigi professional necessari, la càtedra des de la qual s'ensenyi als altres a santificar aquest treball i a acomodar la vida a les exigències de la fe cristiana.

50 Cal, per tant, posar tots els mitjans necessaris per aconseguir aquesta bona instrucció professional, i per aconseguir que es mantingui al dia. Tenim els mateixos drets i les mateixes possibilitats que qualsevol ciutadà: anem als centres docents, públics o privats, que ofereixin les màximes garanties de procurar aquesta bona preparació cultural, el mateix per a una labor intel·lectual que per a l'exercici d'un ofici manual.

A qui pugui ser savi no li perdonem que no ho sigui; però no cal, ni és necessari, que tots ho sigueu. En canvi, és necessari que tots els socis

de l'Opus Dei siguin doctes, competents en la seva labor professional, amb prestigi de rectitud i de ciència o d'art entre els seus col·legues.

51 *Coepit Iesus facere et docere,*^[87] Jesús va fer i va ensenyar: cal ensenyar, fills meus, amb l'exemple. La gent creurà en la vostra doctrina quan vegi les vostres bones obres,^[88] la vostra manera d'obrar. El bon exemple arrossega sempre. Però, perquè sigui eficaç, ha de ser conseqüència de la senzillesa i de la naturalitat amb què els socis de l'Obra saben viure el que ensenyen.

És afirmació donada per cristians corrents, en l'exercici recte i responsable de la seva professió o ofici, en el compliment fidel de tots els seus deures cívics, en la pràctica —que és també deure— de tots els seus drets, en la manera d'afrontar i resoldre els problemes diaris i les fatigues de la vida al món: a través, en una paraula, de totes les seves relacions humanes, inspirades i viscudes cristianament, amb un motiu sobrenatural, per amor a Déu i al proïsme.

Per ser aquest l'exemple que ha de donar, potser de lluny, a distància, no cridarà mai l'atenció un soci de l'Obra; però, qui s'hi apropi, qui el tracti, no tardarà gaire a poder dir: *aquí hi ha Crist*. Perquè se sentirà commogut per aquest *Christi bonus odor,*^[89] que és el perfum de l'ànima en el tracte continu amb el Senyor.

Llum cristiana

52 Cadascú al seu lloc, al seu lloc de treball, els socis de l'Opus Dei han de donar amb sinceritat, sense subterfugis ni tàctiques, la llum cristiana que el poble i el carrer esperen, perquè som per al carrer i per al poble.

El gest, la mirada, la manera de parlar, la manera de veure i de fer les coses, el tracte amb els altres i, en general, tota la vida i el

comportament dels membres de l'Obra, han d'anar acompanyats d'aquesta senzillesa que neix del fet de ser iguals als altres homes. El dia en què falsament pensessin que no érem com ells, el carrer i el poble se'ns farien impermeables: no podríem servir les ànimes.

53 Així és com l'Església estarà de manera veritable i senzillament present en totes les tasques dels homes: amb el testimoni personal de filles i fills seus, seglars normals —que no són frarescos ni fan frarades—, que fan viva i operant la presència del missatge cristià.

Apostolat de l'exemple efectuat amb mentalitat laical, a través de persones que viuen del seu treball, i que no suposen, per tant, cap pes econòmic per a l'Església, a la qual serveixen generosament, sense esperar cap mena de gratificació o compensació humana.

Heu de viure, heu de fer la vostra tasca, amb la rectitud i la noblesa dels qui, en la seva actuació, fan valer la seva ciutadania i la seva preparació professional, no el seu catolicisme ni el recurs a noms de sants o a l'adjectiu *catòlic*; amb l'alegria sobrenatural i l'optimisme humà dels qui estan profundament convençuts que el cristianisme no és una religió negativa i arraconada, sinó una afirmació joiosa en tots els ambients del món: l'única doctrina on trobaran un fonament ferm i un progrés segur totes les instàncies nobles del viure terrenal.

54 Basats en aquest exemple de desinterès franc i eficaç —fet possible, alimentat, pel tracte continu amb el nostre Pare Déu, per la nostra devoció confiada a Santa Maria, per l'amor a l'Església i al Romà Pontífex, per l'oració i per la mortificació—, heu d'intentar conrear l'amistat amb els vostres col·legues de professió, amb les persones que per qualsevol altre motiu hàgiu de tractar.

Obrareu així, filles i fills meus, no certament per utilitzar l'amistat com a tàctica de penetració social: això faria perdre a l'amistat el valor intrínsec que té; sinó com una exigència —la primera, la més

immediata— de la fraternitat humana, que els cristians tenim l'obligació de fomentar entre els homes, per diversos que siguin els uns dels altres.

I, alhora, per amor a Déu: perquè l'amistat facilita la confiança; i fa així possible l'apostolat de la doctrina, l'acostament al Senyor d'aquestes ànimes, d'aquests amics el bé dels quals desitgem.

55 No faltarà, fins i tot, qui, com Nicodem —que va anar de nit a Jesús—,^[90] buscarà en aquesta simplicitat discreta de l'amistat, amagada de la curiositat indiscreta de la gent, la manera de vèncer respectes humans i de buscar la veritat divina, que anhela al seu interior.

Bé es pot dir, fills de la meva ànima, que el fruit més gran de la labor de l'Opus Dei és el que obtenen els seus membres *personalment*, amb l'apostolat de l'exemple i de l'amistat lleial amb els seus companys de professió: a la universitat o a la fàbrica, a l'oficina, a la mina o al camp.

És un treball d'irradiació, d'exemple i de doctrina, constant, humil, silenciós, però eficacíssim, els fruits del qual difícilment poden reflectir les estadístiques.

56 Aquest treball apostòlic és tan humà que —a qui no cali la naturalesa sobrenatural de la nostra crida divina, tan unida a l'exercici del treball professional, o a qui pensi que per dedicar-se a Déu totalment cal deixar de ser persones corrents— pot arribar a fer l'efecte que els socis de l'Obra són rars, precisament pel fet de no ser-ho: pel fet de ser tan normals, tan iguals en tot als seus conciutadans, als seus companys d'ofici o de professió.

En efecte, els socis de l'Obra viuen, es vesteixen i s'escarrassen com correspon a la posició social que, segons el seu treball, ocupa

cadascú; i tenen la naturalitat d'adaptar-se, com la resta de ciutadans, a les exigències i les circumstàncies justes de l'ambient, amb senzillesa i amb sinceritat de conducta; és a dir, es comporten externament igual que els altres cristians, igual com s'haurien comportat si no haguessin pertangut a l'Obra.

57 No es tracta, per tant, d'encobrir la mateixa personalitat o condició; ni de mantenir un aspecte extern determinat, que no sigui el que els correspon, el que els és connatural; ni d'actuar així per tàctica apostòlica; ni d'adoptar camuflatges innecessaris.

Totes aquestes rareses o hipocresies són impossibles a l'Obra; es poden produir, en tot cas, en les persones que intentin disfressar-se de seglars, o aparentar d'alguna manera que no són religiosos, *relaxant-se* —n'he conegut alguns— potser per tàctica apostòlica: una tàctica perillosa, per cert, que es podria convertir —perquè la sinceritat reclama sempre els seus drets— en una veritable apostasia de l'estat religiós, organitzada amb tècniques de perversió intel·lectual i de costums.

58 *Beneïu Déu i proclameu davant de tots els vivents les meravelles que ha obrat a favor vostre, perquè ells també beneixin i cantin el seu nom. Feu conèixer a tothom les obres de Déu.*^[91] Nosaltres, filles i fills meus, no hem d'encobrir ni d'ocultar res; l'espontaneïtat de la nostra conducta i del nostre comportament no pot ser confosa per ningú amb el secret.

No he tingut mai secrets, ni els tinc ni els tindré. Tampoc no els té l'Obra: no estaria bé que els tingués, i jo, que en soc el Fundador, no ho sabés. El secret és innecessari per a l'Opus Dei: no l'ha necessitat mai, ni el necessita ara, ni el necessitarà mai. El tresor que Déu ha dipositat en nosaltres, la llum que hem de comunicar és *un secret a*

veus: perquè tenim l'obligació, la missió divina, de proclamar-lo als quatre vents.

Naturalitat i humilitat personal i col·lectiva

59 Però no oblideu que aquesta manera senzilla i natural de viure la nostra vocació es complementa perfectament amb la discreció sobrenatural assenyada que l'eficàcia de la labor i, sobretot, la humilitat personal i la humilitat col·lectiva requereixen: especialment ara, en aquests primers temps de l'Obra, que són temps de gestació delicats.

La intimitat del lliurament personal a Déu i la intimitat de la vida de la nostra Família no són coses per anar-les pregonant pel carrer, ni per satisfer la curiositat del primer curios agressiu que truqui a la porta: la nostra ingenuïtat ha d'anar unida a la prudència.

60 Mediteu, fills, aquestes paraules clares i formidables de sant Pau: *si d'alguna cosa ens podem gloriar, és d'allò que assegura la nostra consciència: que ens hem comportat enmig del món, i especialment entre vosaltres, amb la simplicitat i la sinceritat que venen de Déu.*^[92] Aquesta és la glòria de l'Obra, i això és el que cadascú de nosaltres ha d'intentar viure en qualsevol situació i circumstància en què es trobi.

La senzillesa i la naturalitat sincera del nostre esperit brillaran bé al món, davant dels homes, si us esforceu per ser filialment senzills i sincers en el tracte amb Déu, si contínuament intenteu posar d'acord amb la Veritat els vostres pensaments, les vostres paraules i les vostres obres.

61 Sincers també i senzills amb qui en l'Obra té la missió de dirigir-vos i de formar-vos, perquè us puguin conduir i ajudar amb afecte,

amb fermesa, amb comprensió i amb eficàcia. Sincers amb delicadesa, però *salvatgement sincers*.

Sense temor de cap mena per manifestar tot el que pugui facilitar aquesta direcció, que us porta a Déu, millora el vostre esperit i la vostra formació, guareix ràpidament qualsevol ferida i redreça a temps qualsevol desviació, per greu que sigui o que pugui semblar: no oblideu mai que l'única cosa veritablement greu seria ocultar aquesta ferida o aquesta desviació a qui és metge, guia i pastor.

Sinceritat, finalment, en la nostra *vida de família*. Perquè la conducta espontània i oberta és un mitjà efecacíssim per fer amable i veritablement cordial el vostre tracte mutu, i per facilitar que us pugueu ajudar sempre: també, quan sigui necessari, amb la correcció fraterna.

Fomentar la pau i la unitat

62 L'apostolat de l'Obra —precisament perquè està amarat d'una fraternitat real— ha de tendir a crear al nostre voltant, en fomentar la comprensió recíproca, un ambient de pau i de convivència serena, que remogui els possibles obstacles —quants encara!— que s'oposin a la unitat dels homes entre si i amb el Senyor.

Per tant, és aliè a l'esperit de l'Obra tot el que signifiqui una limitació, un empetitiment provincià o egoista de la visió cristiana del món, dels homes i de les coses. Fem nostre l'ensenyament de sant Pau als de Corint, referint-se a la unitat de l'Església, figura de la unitat de tot el gènere humà: *tots nosaltres, jueus i grecs, esclaus i lliures, hem estat batejats en un sol Esperit per a formar un sol cos, i tots hem rebut com a beguda un sol Esperit.*^[93]

63 Aquesta entranya efectivament catòlica de l'Opus Dei ens exigeix tenir un ànim gran, universal, capaç de treure tantes coses

bones del tresor del nostre cor —*de bono thesauro profert bona*—,^[94] per superar i abatre les nombroses barreres mentals i psicològiques que els homes posen a la fraternitat dels fills de Déu.

Una d'aquestes barreres —potser la més perniciosa, en aquesta època històrica del món— és el nacionalisme, que dificulta la comprensió i la convivència, que és incompatible amb l'autèntic amor a la mateixa pàtria i que és un gran obstacle per a la cerca del bé comú de la societat humana.

L'exageració més gran, la dificultat més nociva, es produiria si aquest nacionalisme es portés a les coses de Déu, que és on majoritàriament ha de resplendir la unió de tot i de tots en l'amor de Jesucrist.^[95]

64 La realitat d'aquesta unió en la caritat cristiana s'ha de manifestar amb obres —en tot l'àmbit de la societat dels homes— i no admet el classisme, menys encara l'esperit de casta o de secta: *ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist.*^[96]

Aconseguir aquesta unitat i fer que es mantingui és una tasca difícil que s'alimenta d'actes d'humilitat, de renúncies, de silencis, de saber escoltar i comprendre, de saber noblement interessar-se pel bé del proïme, de saber disculpar sempre que faci falta: de saber estimar veritablement, amb obres.

Nosaltres hem de contribuir a aquesta gran tasca cristiana amb un afany apostòlic decidit, i fer que tots els que s'apropin a l'Obra se sentin moguts a treballar en favor d'aquesta unitat, de la comprensió mútua que porta a la convivència i al benestar humà, espiritual i material.

65 A l'Església i a la societat civil no hi ha fidels ni ciutadans de segona categoria. Tant en l'aspecte apostòlic com en el temporal, són

arbitràries i injustes les limitacions a la llibertat dels fills de Déu, a la llibertat de les consciències o a les iniciatives legítimes. Són limitacions que procedeixen de l'abús d'autoritat, de la ignorància o de l'error dels que pensen que es poden permetre l'abús de fer discriminacions gens raonables.

Aquesta manera injusta i antinatural d'actuar —perquè va contra la dignitat de la persona humana— no pot ser mai camí per conviure, ja que ofega el dret de l'home a obrar segons la seva consciència, el dret a treballar, a associar-se, a viure en la llibertat dins dels límits del dret natural.

El nostre esperit ens porta al respecte de totes les persones

66 Filles i fills meus, som amics de treballar pacíficament amb tots, precisament perquè estimem, respectem i defensem en tot el seu enorme valor la dignitat i la llibertat que Déu ha donat a la criatura racional, des del mateix moment de la Creació; i més encara, des que el mateix Déu no va dubtar a assumir la naturalesa humana, i el Verb es va fer carn i va habitar entre els homes.^[97]

D'aquí que el nostre afany per tractar amb totes les persones —ningú no ens és indiferent, perquè tampoc per a Crist no ho ha estat— ha d'estar sempre presidit per una delicadesa humana exquisida que superi les simples formes socials, ja que és una manifestació de la nostra mateixa fe.

Així es comprèn bé que aquest esperit de l'Obra hagi d'atreure l'afecte i l'ajuda de tants de no catòlics i, fins i tot, no cristians, entre els quals haureu de viure, tenint-los per companys de feina, per amics segurs.

67 Caminem en veritat i caritat: la nostra fidelitat lleial al dipòsit de la fe, al Magisteri de l'Església, ens farà portadors de veritat, *veritatem facientes in caritate*,^[98] ensenyant la doctrina de l'Evangelí amb la caritat de Jesucrist.

Quan no es pugui transigir, la intransigència ha de ser santa i, per tant, ho serà amb la doctrina, no amb les persones: altrament, no les podrem portar a Déu, ni tan sols ens seria fàcil tractar-les fraternalment, com exigeix la nostra condició de cristians. No es pot cedir en el que és de fe: però no oblidem que, per dir la veritat, no fa falta maltractar ningú.

Si alguna vegada excepcionalment, pel desvergonyiment i la violència de l'interlocutor, cal dir les coses amb energia, en aquest cas, per evitar que les nostres paraules fereixin —*irascimini et nolite peccare!*,^[99] encara que parlem durament, no ens hem de deixar portar per la passió—, caldrà llançar de seguida sobre les ferides el bàlsam de la caritat, i curar, guarir, explicant que era necessari en aquell moment concret actuar així.

68 Més encara, si es pot, aquest respecte ha de ser a cada persona i a la seva llibertat, quan es tracti de contrastos en qüestions opinables. Hi ha, per desgràcia, entre els homes, tanta tendència al totalitarisme, a la tirania, al fanatisme de les opinions d'un mateix en matèries discutibles, que ens hem d'esforçar molt per donar exemple —a tot arreu— del nostre amor a la llibertat personal de cadascú.

M'he fet sempre aquest raonament, que també us heu de fer vosaltres i ensenyar-lo als altres: si el Senyor ha deixat tantes coses a la lliure disputa dels homes, per què ha de ser enemic meu un home que pensi de manera diferent a mi?

Si no tenim les mateixes idees, i em convenç, acceptaré la seva opinió; si el convenço jo, pensarà com jo; si cap dels dos no convenç

l'altre, sempre ens podrem respectar, voler-nos bé, conviure en pau.

69 *Tribue sermonem compositum in ore meo,*^[100] posa a la meua boca paraules apropiades en la presència de qui et contradia. De la disputa violenta —de la discussió— no en surt la llum: la passió ho impedeix. Per això cal saber escoltar l'interlocutor i parlar serenament, encara que de vegades això suposi un esforç interior de domini, de mortificació meritòria, perquè en aquest acte ja hi ha una raó sobrenatural que l'encoratja.

No tingueu cap mena de dubte que de vegades es creu que té tota la raó, i només es té una raó parcial, relativa; un objecte que per a uns és còncav, per a d'altres és convex: només depèn del punt de vista. És just, per tant, estudiar amb calma, fredament, les raons dels altres i posar-se a considerar la posició mental de qui ens contradia.

70 Vivint en amistat amb Déu —la primera que hem de conrear i augmentar—, sabreu aconseguir molts i veritables amics:^[101] la labor que ha fet i fa contínuament el Senyor amb nosaltres, per mantenir-nos en aquesta amistat seva, és la mateixa labor que vol fer amb moltes altres ànimes, servint-se de nosaltres com a instrument.

Ja us he dit, fills meus, que crec en l'amistat humana: *amico fideli, nulla est comparatio,*^[102] no hi ha res comparable a l'amic fidel. L'amistat és un tresor que hem d'estimar en el seu gran valor humà i aprofitar també com a mitjà per portar ànimes a Déu.

Us puc dir que em sento amic de tot el món, com us heu de sentir vosaltres, perquè busquem el bé de totes les ànimes sense excepció. Per molt allunyat que estigui un home del Senyor, per molt que manifesti la seva enemistat, hem de pensar amb sant Agustí que *no hem de desesperar de la seva conversió, perquè fins i tot entre els*

que són obertament adversaris s'oculten amics predestinats, encara que ni ells mateixos ho sàpiguen.^[103]

L'amistat instaura un clima de confiança

71 L'amic veritable no pot tenir, per al seu amic, dues cares: l'amistat, si ha de ser lleial i sincera —*vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis*;^[104] l'home fals, d'ànim doble, és inconstant en tot—, exigeix renúncies, rectitud, intercanvi de favors, de serveis nobles i lícits. L'amic és fort i sincer en la mesura que, d'acord amb la prudència sobrenatural, pensa generosament en els altres, amb sacrifici personal.

De l'amic s'espera la correspondència al clima de confiança, que s'estableix amb la veritable amistat; s'espera el reconeixement del que som i, quan sigui necessària, també la defensa clara i sense pal·liatius: perquè, com vaig llegir fa temps en un text castellà, *quan l'amic defensa o lloa amb tebiesa, és testimoni gran de tota excepció, que confessa planerament que no troba parts per lloar ni raó per defensar: perquè, si n'hi hagués, qui com a amic les defensaria i celebraria?*

Em podeu dir: els amics, de vegades, traeixen. Tanmateix, obrant sempre amb rectitud d'intenció, amb sentit sobrenatural, no us poden preocupar ni desanimar les possibles sorpreses, ni aquestes excepcions han de frenar el vostre desig eficaç de tenir una noble inclinació neta i afectuosa per a tothom.

72 És veritat que és millor confiar en Déu que en els homes, *bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine*.^[105] Per això us dic: dipositeu, sobretot, la vostra confiança en Déu, però tingueu també confiança en els vostres germans. Amb la vostra caritat, amb la vostra comprensió, semblant sempre amb la prudència deguda — però a mans plenes— la seguretat al voltant vostre, feu difícil,

impossible, que els homes no se sentin obligats a correspondre a la caritat oberta del vostre tracte.

Alhora, amb el respecte i l'amor que professem a la llibertat de les consciències, a través d'aquest apostolat de la confiança i de l'amistat, fiqueu-vos en la vida dels altres —com Jesucrist es va ficar en la nostra— i feu proselitisme incansablement: perquè ningú amb vocació a l'Obra no es pugui excusar com els treballadors ociosos de la paràbola: *quia nemo nos conduxit*,^[106] perquè ningú els va dir res.

Penseu, a més, que tenim el dret i el deure d'assegurar, a aquesta meravellosa Família nostra, tots els fills que el Senyor té disposats des de l'eternitat: perquè perduri mentre hi hagi homes sobre la terra, perquè Jesucrist prengui possessió de tantes ànimes, que tenen fam i set de Déu.^[107]

De la vida de l'Obra naixerà el curs jurídic

73 Estic acabant, fills meus. Ja us deia a l'inici d'aquesta carta que la meva intenció només era recordar-vos alguns punts de l'esperit sincer i senzill que el Senyor, Bondat infinita —que remeia la petitesa dels instruments que utilitza—, m'ha donat per a vosaltres. Déu, el nostre Pare, vol que aprengueu bé aquest esperit, que el fem profundament nostre, que el visquem.

És aquesta vida —la vida de l'Obra—, la que obrirà al seu temps el curs jurídic necessari, la norma de dret, que esperem amb confiança. Les plantes, que neixen des de baix, com l'Opus Dei, s'han d'obrir pas per si mateixes, amb la violència suau de la vida, protegides per la cura i la sol·licitud del jardiner —Jardiner diví és el nostre—, que posa aliment a les arrels i assegura el desenvolupament necessari, de cara a l'aire lliure i a la llum del sol.

74 Les característiques tan peculiars d'aquesta vocació nostra porten implícites el plantejament i la solució —amb fórmules adequades—de molts problemes de caràcter teològic, ascètic i jurídic, que necessàriament han de costar temps i feina; també perquè moltes persones, fins i tot amb bona voluntat i amb determinada competència en les diverses manifestacions de l'apostolat i de la vida de l'Església, tardaran a comprendre'ns: ja us ho he dit.

Però, sobretot, perquè aquesta realitat social i apostòlica que Déu ha promogut en el si de l'Església, proposa problemes que són molt diferents —també en la manera de plantejar-los— dels problemes propis de l'estat religiós; i encara que de vegades sembli, als qui no compreguin el nostre camí, que algunes qüestions són comunes, les solucions inevitablement han de ser diferents.

75 Convençuts com estem de la naturalesa sobrenatural de l'Obra de Déu, hem d'aconseguir que la forma jurídica respongui plenament a l'esperit que estem vivint. No podem vestir un vestit aliè, hem de vestir un vestit fet a mida, sense que aquesta necessitat suposi, de cap manera, un desig de singularitzar-se: és això condició indispensable per assegurar la nostra vida interior i per a la nostra mateixa perseverança, i per a l'eficàcia espiritual autèntica de l'Obra en el servei de l'Església.

Només així podrem correspondre generosament i fidelment a la vocació específica que hem rebut; només d'aquesta manera ens serà factible complir la tasca que ens ha estat encomanada, amb mitjans ascètics i a través de formes apostòliques que responen plenament a les finalitats pròpies de la nostra vocació. Dic, per tant, a cadascú de vosaltres: *caminante, no hay camino; se hace camino al andar*.^[108]

D'aquesta manera s'evitarà també que, per temor, per pensar que venim a *competir* amb altres institucions apostòliques que treballen

a l'Església, temor del tot infundat, hi hagi —ho estem patint— qui se senti mogut a posar obstacles a la nostra labor, oposant-se a la nostra llibertat de fills de Déu i comprometent l'admirable unitat i varietat de l'apostolat de l'Església, riquesa multiforme de l'Esperit del Senyor.

76 El cel s'entesta, fills meus, a aconseguir que l'Obra es faci. Les dificultats humanes —penseu, per exemple, en l'experiència dolorosa dels tres anys de guerra civil a Espanya; o en la nova guerra mundial, que sembla que amenaça l'expansió de l'Obra a altres països i a altres continents— són dificultats que no han pogut ni podran frenar el vigor i l'abast de la nostra labor sobrenatural.

Tampoc la pobresa absoluta en què vivim, la falta de vegades dels mitjans humans més indispensables, són obstacles o dificultats que valgui la pena considerar: més aviat constitueixen un estímul poderós i un esperó, perquè aquesta escassetat de recursos representa una prova externa més que veritablement estem seguint les petjades de Crist.

Menys encara ens podran aturar, o disminuir la fermesa del nostre pas —anem al pas de Déu—, les dificultats de comprensió que el nostre camí trobi, perquè ningú no pot frenar una impaciència santa, divina, per servir a l'Església i les ànimes.

Augmenteu, doncs, la vostra fe i confiança en Déu. I tingueu també una mica de fe i de confiança en el vostre Pare, que us assegura que actueu en la veritat, obeint la Voluntat de Déu Nostre Senyor, i no la feble voluntat d'un pobre sacerdot... *que no volia*, que no va pensar ni va desitjar mai fer una fundació.

77 Escolteu el que el Senyor fa dir a sant Pau: *per això, sabent que la misericòrdia de Déu ens ha confiat aquest servei, no ens acovardim, més aviat evitem d'obrar d'amagat, com qui se*

n'avergonyeix; ens comportem sense astúcies i no adulterem la paraula de Déu. Ben al contrari, sentint-nos en presència de Déu, procurem de guanyar-nos la confiança de tothom dient obertament la veritat.

I si l'evangeli que anunciem queda encara com cobert d'un vel, és només per als qui van a la perdició. A ells, els incrèduls, el déu d'aquest món els ha encegat l'enteniment per tal que no els il·lumini l'evangeli del Crist gloriós, que és imatge de Déu.

Perquè, quan prediquem, no ens anunciem a nosaltres mateixos: anunciem que Jesucrist és el Senyor, i proclamem que som els vostres servidors per amor de Jesús. El mateix Déu que digué: Que la llum resplendeixi enmig de les tenebres, és el qui ara ha resplendit en els nostres cors; així som il·luminats amb el coneixement de la glòria de Déu, que brilla en el rostre de Jesucrist.^[109]

78 Per tant, filles i fills de la meva ànima, reseu i sigueu fidels —*multum enim valet deprecatio iusti assidua*—,^[110] que l'oració val molt, i ha estat i ha de ser sempre la nostra gran arma. Treballeu i estigueu alegres, serens i segurs, en la correspondència a la vostra vocació, a l'esperit senzill i sincer de l'Opus Dei: *fili lucis estis et filii diei*,^[111] tots sou fills de la llum i del dia, i enmig de la claredat del carrer caminem en la resplendor del sol.

Quan penso en vosaltres i en els vostres desitjos de fidelitat —i us tinc contínuament presents—, sento la necessitat de repetir-vos amb paraules de la Sagrada Escripura: *us tinc tota la confiança i estic molt orgullós de vosaltres. Em sento ple de consol i desbordant de joia enmig de tantes tribulacions com passem.*^[112]

Que bo que és el Senyor, que ens ha buscat, que ens ha fet conèixer aquesta manera santa de ser eficaços, de lliurar la vida senzillament,

d'estimar les criatures totes en Déu i de sembrar pau i alegria entre els homes! Jesús, que bo que ets, que bo!: *Iesu, Iesu, esto mihi semper Iesus!*

Demano a Déu, fills meus, que aquesta alegria i aquesta pau, en unió amb Jesucrist, Senyor Nostre, i amb Santa Maria, la Nostra Mare, us acompanyin sempre.

Us beneeix en el Senyor vostre Pare.

Madrid, 11 de març de 1940

[Torna al contingut](#)

GLOSSARI

d'alguns termes i expressions utilitzades per sant Josepmaria

activitat laical i secular: es refereix a la professió docent d'un membre de l'Opus Dei, que no ensenya només mogut pel desig de fer un apostolat eficaçíssim, sinó perquè vol exercir la seva professió, donant glòria a Déu. Com qualsevol altre cristià, pot i ha de santificar aquesta noble activitat, i intentar apropar els seus alumnes a Déu, donant una visió i un criteri cristians sobre molts aspectes filosòfics, històrics, ètics, etc. que són objecte del seu ensenyament. Però això no és obstacle perquè el treball professional s'hagi de regir pels seus principis humans, independentment de l'apostolat que amb ell es fa. Per a Escrivà, la vocació professional i la vocació a la santedat conflueixen en la persona, però són diferents. Aquí troba una diferència amb les persones que, amb vocació a la vida consagrada, es dediquen també a aquesta tasca. Per a sant Josepmaria, el laic de l'Opus Dei no està cridat a treballar en l'ensenyament a conseqüència de *la seva vocació a la santedat*, sinó *per la seva pròpia vocació professional*. No és un mer apostolat, sinó un treball civil que obté resultats apostòlics. Volia que les realitats seculares s'elevessin a Déu sense deixar de ser el que són: treball laical de seglars responsables i, alhora, atents a la transcendència cristiana de la seva tasca (5,7).

Administració: conjunt de tasques de cura i atenció a la persona que dirigeixen les dones de l'Opus Dei, encaminades a aconseguir un veritable ambient de llar cristiana a través d'aquesta tasca professional, que és a més un camí de santificació i d'apostolat (5,30; 7,60).

ànima sacerdotal: és un concepte essencial en el pensament de sant Josepmaria, per a qui tot cristià pot i ha d'exercir el sacerdocí comú dels fidels en múltiples aspectes de la vida ordinària: oferint el treball a Déu, en unió a l'Eucaristia, i orientant la seva vida cap al servei i la salvació eterna dels altres, amb el desig de santificar totes les tasques terrenals. Per evitar el perill del clericalisme, l'unia inseparablement al concepte de “mentalitat laical” (6, 11–14).

apostolat de no donar: expressió, aparentment paradoxal, que sant Josepmaria utilitzava almenys des del 1931 i que apareix en el número 979 de *Camí*. Per a ell, significa ajudar qui s'apropa a Déu i les obres apostòliques a tenir l'actitud de “donar”, millor encara, de “donar-se a Déu”, no de “rebre” un benefici material o un avantatge personal. Per estimular la generositat amb Déu i alhora salvaguardar la rectitud d'intenció. Escrivà pensava que és propi de la condició humana «valorar poc allò que costa poc» (*Camí*, núm. 979). Per això aconsellava cobrar sempre alguna cosa, encara que fos molt poc, als qui freqüenten les múltiples obres socials que promou l'Opus Dei entre gent necessitada: d'aquesta manera, deia, s'evita humiliar-los i que se sentin sense drets, com qui rep alguna cosa per caritat (7, 48; 8, 9).

associacions o moviments: el panorama actual d'aquestes formes de vida cristiana és diversíssim i, en alguns casos, ha evolucionat força des de Escrivà va redactar aquestes *cartes*. En alguns dels moviments actuals es compleixen —almenys per a alguna categoria de membres— les condicions de dedicació plena, vinculació estable, formació profunda i rigorosa, etc. que el Fundador notava com a diferència entre aquestes realitats i l'Opus Dei. La diversitat de l'Obra rau més aviat, potser, en la unió indivisible entre labor professional i apostolat, que és essencial en el carisma de l'Opus Dei (6, 42).

a Burjassot: sant Josepmaria estava en aquest lloc per predicar un curs de recés a estudiants. L'anècdota es descriu a: Andrés Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. II, Rialp, Madrid, 2002, p. 357 (6, 46).

(carta) *escriuen la carta*: la petició d'admissió a l'Opus Dei es fa per escrit, mitjançant una carta redactada en to senzill i familiar, dirigida al prelat de l'Opus Dei (7, 27).

centres dirigits per l'Obra: en les “obres corporatives”, l'Opus Dei es fa responsable de l'orientació cristiana, i en aquest sentit es pot dir col·loquialment que les *dirigeix*. No en controla necessàriament la gestió, sinó que n'inspira els valors, vivifica cristianament aquestes activitats, proporciona una garantia moral i una assistència pastoral específica, i, en aquest sentit, es pot afirmar que les *dirigeix* en el pla espiritual (5, 13).

col·laboradors: actualment es denomina “cooperadors” les persones que es beneficien de la formació cristiana de l'obra de sant Gabriel — sense ser membres de l'Opus Dei— i ajuden amb la seva oració, amb la seva almoïna i, de vegades, amb el seu treball en les labors apostòliques que impulsen les persones de l'Opus Dei amb altres persones (5, 13; 5, 17; 5, 19; 5, 25; 5, 29; 7, 11; 7, 14; 7, 15; 7, 53).

(contracte) *simple contracte*: des que l'Opus Dei va obtenir, el 1982, la configuració jurídica com a prelatura personal, la incorporació temporal o definitiva dels mateixos fidels es fa mitjançant una declaració formal entre la persona interessada i un representant de la prelatura davant de dos testimonis, sobre els drets i deures recíprocs. Encara que d'aquesta declaració justament se'n pugui dir “contracte” o “conveni” (cf. const. apost. “Ut sit” 19 de març del 1983, norma III, AAS 75 [1983], p. 423–425; CIC, c. 296), d'aquesta en sorgeix una relació de comunió entre el fidel i els altres membres de l'Opus Dei,

amb conseqüències jurídiques, però sense alguns dels elements que podrien fer-ne un simple “vinde contractual”. Quan sant Josep maria escriu aquesta frase, està pensant amb aproximació el que només molt més tard, el 1982, es perfilarà amb precisió. A l’hora de formalitzar el vinde de cada fidel amb l’Obra, pensava en una fórmula d’aquest estil, per apartar-se de la tradicional emissió de vots, més pròpia de la vida consagrada i més deutora d’una praxi canonicoteològica que l’Opus Dei volia abandonar quan es va enllestir aquesta *carta* (6, 10).

(control) *el control de la direcció*: es refereix al fet que persones formades en l’esperit de l’Obra —normalment els mateixos propietaris o gestors de l’ens en qüestió— han de poder garantir amb el seu treball i influència que aquest instrument no s’aparti de la finalitat professional i apostòlica per a la qual s’ha creat, d’acord amb els mateixos estatuts, com és habitual en múltiples organitzacions, catòliques o no (5, 18).

el senyor corregidor tampoc ho entén: és a dir, no ho entén ningú que tingui sentit comú. El corregidor era un alt funcionari en la Monarquia Hispànica, amb funcions de govern, policia, justícia, etc. L’anècdota sembla que prové de la vida estudiantil de Salamanca, on, a mitjans del segle XVIII, vivia un sabater sorneguer, que —quan veia passar un estudiant per davant del seu taller— batia amb força la sola, mentre cridava a plens pulmons: «No ho entenc!» La seva actitud molesta va ser denunciada al corregidor de la ciutat, que li va ordenar que comparegués per interrogar-lo. El sabater va preguntar, al seu torn, si per saber no és necessari estudiar i si per estudiar no es requereix recolliment. El corregidor li va donar la raó. Llavors l’altre va replicar que ell veia els estudiants de Salamanca anar de passeig i de visites a totes hores pel carrer, per la qual cosa no sabia quan estudiaven... Per això els recriminava cridant: «No ho entenc!» El jutge va replicar: «Doncs jo tampoc ho entenc». I a partir d’aquell

moment, quan el sabater sorprenia un estudiant de passeig, li cridava encara més desmesuradament: «No ho entenc! I el senyor corregidor tampoc ho entén!». L'anècdota apareix relatada a l'*Album salmantino, semanario de ciencias, literatura, bellas artes e intereses materiales*, del 19 de febrer del 1854. L'editor agraeix aquesta informació a Constantino Ánchel (8, 29).

(diletantisme) *com a aficionats*: Escrivà sosté que els laics, per la seva vocació, estan cridats per Déu a ocupar-se de les qüestions temporals amb professionalitat i competència. Pensava que qui, portat per un complex de superioritat clerical, envaeix un camp que no és el seu, corre el risc d'acabar demostrant un diletantisme deplorable. No ignorava l'alta labor acadèmica i científica que tants religiosos i sacerdots exerceixen —alguns d'ells van ser amics seus, i fins i tot fills seus, en el cas dels sacerdots— i que al llarg de la història van fer compatibles les seves tasques eclesiàstiques o religioses amb l'obtenció d'altíssims resultats científics (8, 19).

(grup) *no fem grup*: és a dir, l'Opus Dei ofereix una atenció pastoral que busca vivificar l'esperit cristià de les persones, independentment de l'àmbit en què viuen i de les preferències, també religioses o apostòliques, que tinguin. Per això, les persones que es beneficien d'aquesta ajuda no formen un grup dins de l'Església, encara que entre elles es reforcin els llaços de comunió i de fraternitat, ja que el final no és fer créixer una organització, sinó que cadascú millori la seva vida cristiana per servir l'Església on Déu el crida (7, 35).

(lectures) *orientar les seves lectures*: en el *Catecisme de l'Església Catòlica* es llegeix que «el primer manament [del decàleg] ens demana alimentar i guardar amb prudència i vigilància la nostra fe» (núm. 2088). Per això és una obligació moral millorar els nostres coneixements sobre la fe i evitar tot el que la pugui posar en perill,

demanant consell i informant-se adequadament sobre les lectures i altres activitats (7, 36).

lluitem en la nostra vida interior: per a sant Josepmaria, la “lluïta ascètica”, és a dir, la millora espiritual, està motivada per l’amor a Déu i al proïsme, no per un mer desig d’autocontrol i perfeccionament personal (5, 21; 6, 20).

mentalitat laical: expressió de significat molt ric en sant Josepmaria, expressa el seu rebuig del clericalisme i, al mateix temps, el seu amor al món, que Déu ha donat als cristians perquè el santifiquin; no s’ha de confondre amb “mentalitat laïcista”, la pròpia de qui s’oposa que la religió tingui rellevància pública (5, 4; 6, 53; 8, 38).

normes: les “normes de pietat”, les “normes del pla de vida” o simplement, “les normes”, designen el conjunt de pràctiques de pietat que jalonen la vida dels fidels de l’Opus Dei (la Santa Missa, l’oració mental, la pregària del Rosari, la lectura espiritual, etc.), i els ajuda a mantenir un diàleg continu amb Déu, enmig de les seves tasques (7, 6; 7, 49; 7, 54).

obres de sant Rafael i de sant Gabriel: són labors específiques d’evangelització i de formació cristiana que l’Opus Dei desenvolupa per a la joventut (obra de sant Rafael) o per a persones adultes (obra de sant Gabriel). Són independents de la formació cristiana que s’imparteix a les escoles, i se solen desenvolupar en centres juvenils, cases de recés, etc., tot i que també de vegades —en el cas dels pares— a les instal·lacions de la mateixa escola, però fora de l’horari escolar (5, 20).

no hi haurà opinions: el paràgraf conté dues idees que a primera vista podrien semblar contradictòries. D’una banda, afirma que no hi haurà *opinions* “en el que és fonamental”, és a dir, en el “breu denominador comú” que està constituït per la doctrina de l’Església i

l'esperit característic de l'Obra, inclosa la manera peculiar d'exercir l'apostolat. Per al Fundador, aquí no hi té cabuda la disgregació en grups, corrents o partits, que segueixin una interpretació pròpia d'aquest substrat fonamental. Alhora, la diversitat de parers en qüestions opinables li sembla lloable i desitjable en l'Opus Dei (6, 27).

perfecció cristiana: és una manera de cridar a la cerca de la unió amb Crist, a la identificació amb Ell, pròpia de qualsevol estat de vida, que per a sant Josepmaria és clau en l'aspiració a la santedat cristiana; no s'ha de confondre amb el perfeccionisme, ni amb la cerca d'una excel·lència espiritual elitista i merament humana, amb les quals té poc a veure (5, 4; 6, 24.26.44; 7, 21; 8, 1).

proselitisme: en sant Josepmaria no consisteix en una mera captació d'adeptes, com avui vulgarment s'entén aquesta paraula, sinó a ajudar en la delicadíssima tasca del discerniment vocacional, proporcionant llum, doctrina i bon exemple. I, alhora, acompanyant aquesta ajuda amb oració i sacrifici abundant, perquè les persones, si Déu les crida, siguin capaces de respondre afirmativament al gran do de la vocació divina, per seguir Jesús com a deixebles. Com l'obra de sant Rafael, que tendeix a convertir tot jove en un seguidor de Jesucrist, en una persona identificada amb la missió redemptora del Senyor, en un apòstol seu al mig del món, independentment que se li plantegi o no la seva possible vocació a l'Opus Dei, diu que «amb tots fem labor de proselitisme» (7, 18; 6, 72; 7, 8; 7, 9; 7, 25; 7, 55).

(religiosos) *no convindrà que treballem amb els religiosos*: sant Josepmaria vol animar els laics a treballar també en ambients educatius allunyats de Déu, per portar-hi la llum de l'Evangelí, sense voler-se refugiar en entorns oficialment catòlics per exercir el seu treball. Volia que les escoles promogudes per persones de l'Opus Dei no apareguessin com a *oficialment catòliques* o confessionals, sinó

obertes a creients o no, encara que els seus valors estiguin fermament inspirats en la doctrina de Crist. Escrivà va tenir sempre afecte i forts llaços de comunió amb els religiosos, com demostren tants testimonis, però no volia que els membres de l'Opus Dei acabessin assimilant-s'hi, ja que això faria més difícil —si no impossible— el seu treball en una societat secularitzada (5, 9; 5, 24).

(religiosos: activitats professionals) *constitueixen un impediment, que s'ha d'abandonar*: sant Josepmaria es refereix a les activitats que per als religiosos estan canònicament prohibides o són incompatibles amb la seva vocació, mentre que per als fidels de l'Obra són —sempre que es tracti de tasques honestes— un camp vàlid de santificació (6, 22).

selectes: la “selecció” de la qual parla és en fons el fruit de la lliure elecció dels joves, que fa que alguns es vulguin comprometre amb Déu, per formar-se cristianament i portar una vida com a deixebles de Crist en la forma que l'obra de sant Rafael els proposa. Aquest interès i aquesta correspondència personal els fa selectes com sant Josepmaria indica, independentment de la seva condició social, la seva capacitat, etc.: «sense distinció de cap mena», puntualitza, sense elitisme (7, 2; 7, 21).

(sinceritat) *salvatgement sincers*: la sinceritat “salvatge” és una hipèrbole molt freqüent en la predicació i els escrits d'Escrivà. Significa valentia per ser transparents i per examinar-se a si mateixos (6, 61).

vida de família: entre les persones de l'Opus Dei existeixen llaços de fraternitat, semblants als d'una família (6, 61).

[Torna al contingut](#)

Notes

[1] Cf. *Jr* 10, 10.

[2] Cf. *Rm* 3, 4.

[3] Cf. *Jn* 14, 6.

[4] *Ga* 4, 19.

[5] S. Joan Crisòstom, *In Matthaeum homiliae* 1, 5 (p. 57, col. 20).

[6] *1 Jn* 3, 2.

[7] Cf. *Gn* 2, 1.

[8] *Gn* 1, 31.

[9] *Ga* 4, 5.

[10] Cf. *Rm* 6, 4–5.

[11] Cf. *Ef* 1, 9–10.

[12] Cf. *Col* 1, 20.

[13] *Ef* 5, 1.

[14] *1 Jn* 3, 1.

[15] Cf. *Jn* 1, 14.

[16] *Jn* 1, 4.

[17] Cf. *Jn* 1, 5.

[18] *Jn* 1, 5.

[19] Cf. *1 Jn* 4, 8.

[20] Cf. *Lc* 12, 49.

[21] *1 Jn* 1, 3–4.

[22] *1 Co* 4, 7.

[23] *1 Jn* 1, 8.

[24] *1 Jn* 2, 1–2.

[25] *Ef* 3, 17–18.

[26] *1 Jn* 2, 6.

[27] *1 Jn* 2, 7–11.

[28] Cf. *Rm* 5, 5.

[29] *Jn* 17, 23.

[30] *Jn* 13, 34.

[31] *Pr* 18, 19.

[32] *2 Co* 5, 14.

[33] Cf. *1 Jn* 3, 18.

[34] Cf. *1 Jn* 4, 20.

[35] Cf. *Jn* 3, 16.

[36] *Rm* 8, 14–17.

[37] *Sl* 2, 8.

[38] *1 Co* 3, 22–23.

[39] *Mt* 5, 14.16.

[40] *Rm* 6, 22.

[41] Cf. *Lv* 6, 12.

[42] *Mt* 11, 28.

[43] *Ap* 3, 20.

[44] *Ap* 22, 12.

[45] Cf. *Mt* 11, 12.

[46] *Lc* 24, 29.

[47] Cf. *Jn* 17, 22.

[48] *Jn* 17, 11.15–16.

[49] *Jn* 12, 32.

[50] Cf. *Gn* 2, 15.

[51] *Mt* 5, 48.

[52] *1 Sa* 3, 9.

[53] *Col* 3, 23–24.

[54] *Ga* 4, 31.

[55] *Ef* 2, 19.

[56] *Jn* 7, 5.

[57] *Jn* 16, 30: «ara veiem que ho saps tot»(T. de l'E.).

[58] *Ef* 5, 8.

[59] *2 Co* 12, 9.

[60] Tertul·lià, *Apologeticum*, 50, 3 (FC 62, p. 296).

[61] *Jn* 14, 6.

[62] Cf. *Mt* 16, 24.

[63] Cf. *1 Co* 7, 7.

[64] *1 Co* 5, 6.

[65] *1 Ts* 4, 3.

[66] *Jn* 17, 23.

[67] *Mt* 6, 18. «El teu Pare, que veu el que és amagat, t'ho recompensarà» (T. de l'E.).

[68] *Is* 43, 1. «No tinguis por, que jo t'allibero. T'he cridat pel teu nom: ets meu» (T. de l'E.).

[69] *Sl* 19[18], 6–7.

[70] *Sl* 77[76], 15.

[71] *Jm* 1, 17.

[72] *Ez* 1, 14.

[73] *Ct* 7, 14.

[74] *Mt* 13, 52.

[75] *Jn* 3, 8.

[76] *Sl* 25[24], 3.

[77] *Sl* 103[102], 5. «Et sacia dels béns que desitjaves, i tu et rejoyeneixes com una àguila» (T. de l'E.).

[78] *Sl* 96[95], 1.

[79] S. Justí, *Apologiae pro christianis* I, 14 (SC 507, p. 162–165).

[80] *Fl* 1, 8.

[81] *Sl* 88[87], 2–3.

[82] *Sl* 104[103], 10.

[83] *Act* 19, 2.

[84] Cf. *Mt* 11, 25.

[85] Cf. *Act* 2, 4-6.

[86] Cf. *Jn* 7, 38.

[87] *Act* 1, 1.

[88] *2 Pe* 1, 10.

[89] *2 Co* 2, 15.

[90] Cf. *Jn* 3, 1–3.

[\[91\]](#) *Tb* 12, 6–7.

[\[92\]](#) *2 Co* 1, 12.

[\[93\]](#) *1 Co* 12, 13.

[\[94\]](#) *Mt* 12, 35.

[\[95\]](#) Cf. *1 Co* 10, 17.

[\[96\]](#) *Ga* 3, 28.

[\[97\]](#) Cf. *Jn* 1, 14.

[\[98\]](#) Cf. *Ef* 4, 15.

[\[99\]](#) *Sl* 4, 5; *Ef* 4, 26.

[\[100\]](#) *Est* 14, 13.

[\[101\]](#) *Si* 6, 17.

[\[102\]](#) *Si* 6, 15.

[\[103\]](#) S. Agustí d’Hipona, *De Civitate Dei*, I, c. 35 (CChr.SL 47, p. 33).

[\[104\]](#) *Jm* 1, 8.

[\[105\]](#) *Sl* 118[117], 8.

[\[106\]](#) *Mt* 20, 7.

[\[107\]](#) Cf. *Jn* 6, 35.

[\[108\]](#) Antonio Machado, *Campos de Castilla*, “Proverbios y cantares”
XXIX.

[109] 2 Co 4, 1–6.

[110] Jm 5, 16.

[111] 1 Ts 5, 5.

[112] 2 Co 7, 4.